

Nederlandsch Vrouwenleven
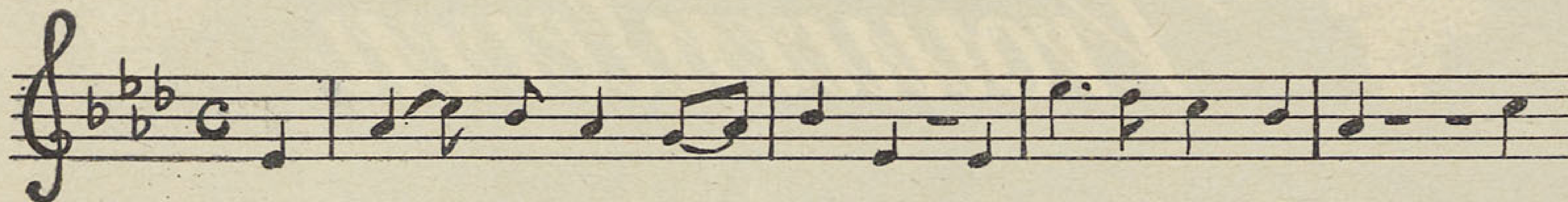


15 ZAAIMAAND 1943 • NUMMER 10
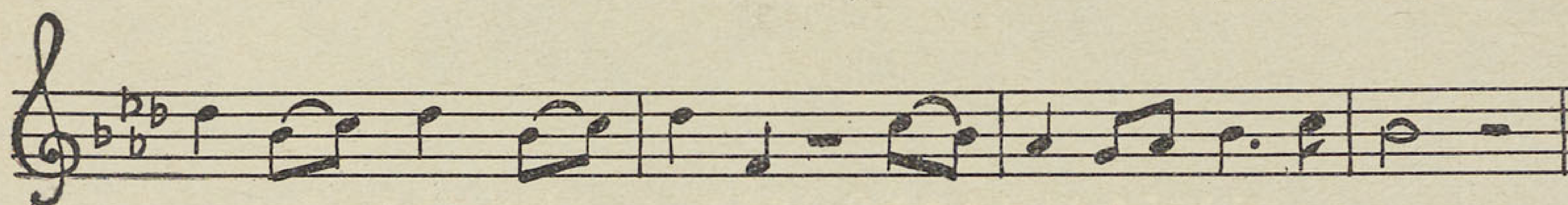
C. N. F.- W. v. d. Poll-foto
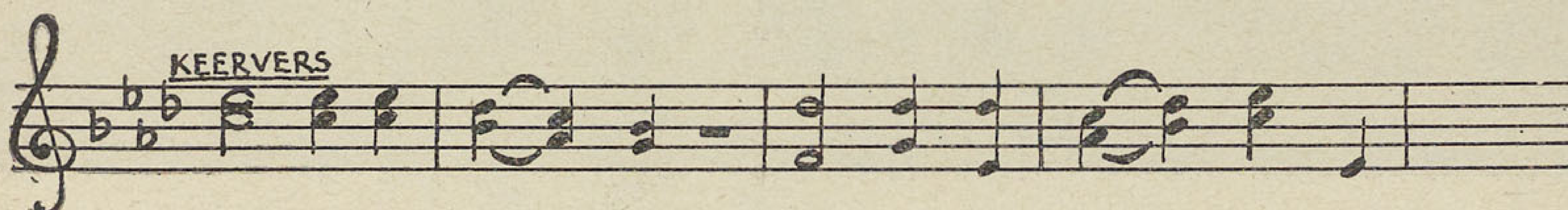
Molen te Zeddam

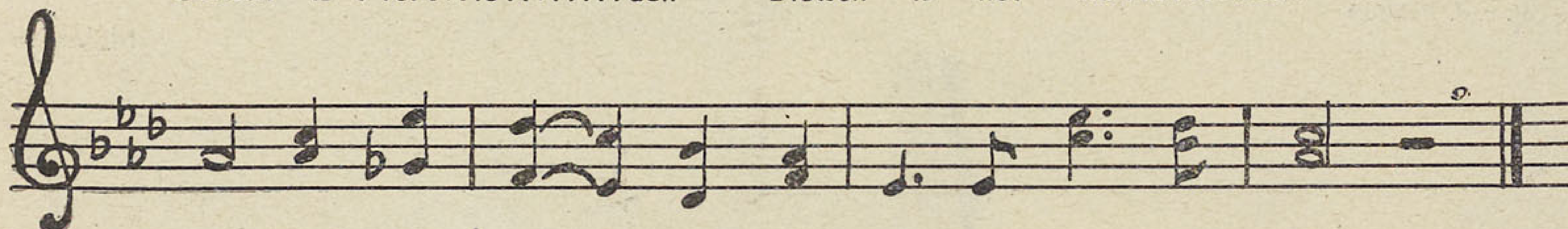
HET LIED DER DIETSCHE VROUWEN

J. VERNOCKE — C. FEREMANS









1

Wij strijden voor 's Volks eere,
doch ver van 't strijd gedruisch,
De mannen staan te weere,
Wij vrouwen hoeden 't huis.

Keervers:

2

Het Dietsche hart der vrouwen,
Is 's Volks getrouwe weer.
Het lijdt om Dietsche rouwe,
't Bewaakt zijn hoogste eer.

Keervers:

3

Voor ons geen vaandel strijken,
geen heulen op de schans,
Wanneer wij vrouwen wijken,
verspeelt het volk zijn kans.

Keervers:

4

Het Dietsche hart der vrouwen,
Is moederschap gewijd,
Het moederhart blijft trouwe,
Het strijd den stillen strijd!

Keervers:

Keervers:

Dietsch is 't verleden, Dietsch is het heden!
De toekomst, de toekomst ligt in der vrouwen hart.

Der zangleidsters wordt verzocht, dit lied tijdens de komende bijeenkomsten in te studeeren met de kameraadskes.

UITZENDINGEN VOOR DE VROUW

Maandags tot en met Zaterdags over Hilversum I: om 8.45 uur voormiddags.

Donderdags over Hilversum I: om 10.15 uur voormiddags.

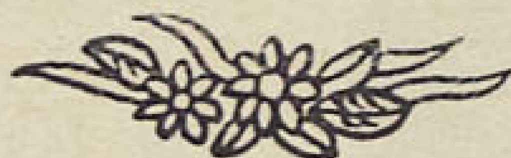
Vrijdags over Hilversum I: om 13.05 uur. Een gevarieerd Vrijdagmiddagprogramma „Voor de Vrouw" „Tusschen de bedrijven."

Nederlandsch Vrouwenleven

TIJDSCHRIFT VOOR DE NEDERLANDSCHE VROUW

Verantw. redactrice: J. Jansen-Van Balen
Redactie-adres: Kruislaan 210, Amsterdam-O.
Telefoon 52322
Verschijnt voorloopig één maal per maand

Administratie-adres: de Lairessestraat 153
Amsterdam-Zuid, Tel 29894, Postgiro 320886
Voor advertenties: C. van Schaik, Amsterdam
Nassaukade 315, Telefoon 81893



Zaaimaand

Want zooals altijd aan het eind van 't jaar
Trekvogels uit het land gaan met misbaar
Van vogelstemmen uit de hooge lucht,
De kind'ren op de straat hooren 't gerucht
En kijken, zeggend: „Zomer is voorbij,
De kou komt" —— in de wolken gaat de rij
Van vogels —— zoo zoo gaat alles voorbij.
(Herman Gorter, Mei).

Zaaimaand zullen wij de maand October noemen, ofschoon alle kalenders van Wijnmaand spreken. Wijnmaand schijnt de naam geweest te zijn, die Karel de Groote destijds heeft willen invoeren en die in dien tijd en in zijn Rijk ook zin had, omdat in vele landstreken de wijnoogst een belangrijke plaats innam. Maar ons landje kent geen wijnbergen, het weet niets van de bedrijvigheid der druivenplukkers, het kent niet de warmte, die er tusschen de wijnstokken hangt en den gloed, die er afstraalt van de purperen vruchten . . . tenzij in kassen. In het land van den wijn beleeft de zomer in de Wijnmaand nog een laatste hoogtepunt. Maar in ons land is October de eerste van de donkere maanden; de sfeer is weemoedig als van een naderend afscheid, 's ochtends, als de nevels dicht over de velden kruipen, en ook later op den dag, als de hemel heel hoog en ijl wordt, en ook wanneer de wind aan takken en bladeren rukt en de laatste bloemen in den tuin verregend en geknakt zijn. En de vroege avonden kondigen den komenden winter aan. En toch, niet zonder beteekenis is het, dat een Engelsche dichter zeide: „Als de winter komt, kan de lente dan nog verre zijn?" Nu, nu



Foto: *Volksche Werkgemeenschap*

alles in de natuur afsterft, de bladeren vallen en de planten verdorren en zich gereed maken voor den komenden winterslaap, nu moet ook het jonge leven weer aan de aarde worden toevertrouwd. De planten hebben hun zaad doen wegstuiven, de zaaddoozen zijn leeg en zoo is het nu ook tijd voor den boer het zaad voor het komend jaar uit te strooien. Daarom moeten wij October Zaaimaand noemen.
Het is een schoone en gewijde handeling, dat zaaien en daarom met veel volksgeloof doorweven.

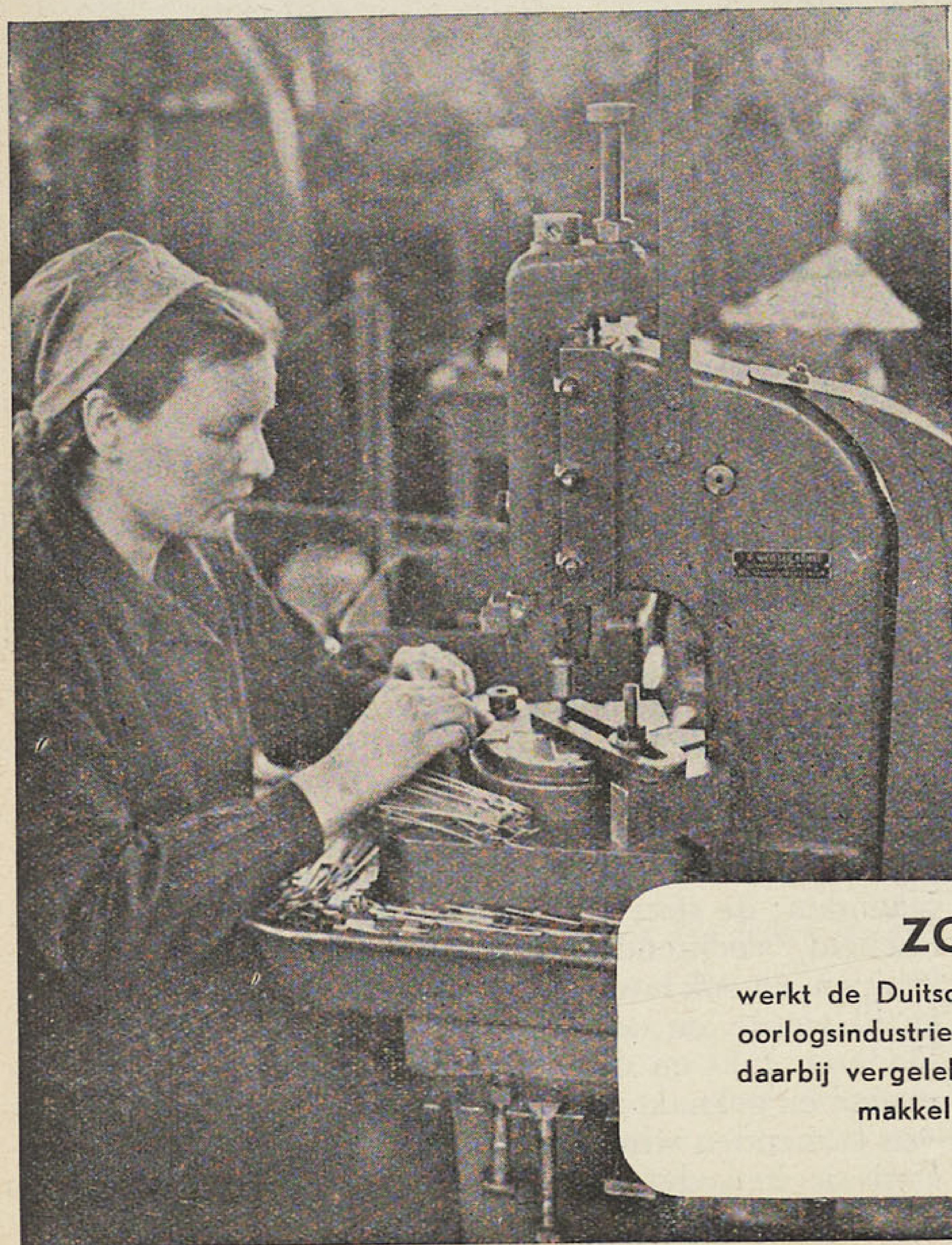
„Sint Lukas (18 Oct.) wil 't eerste koren
Op 't stoppelveld zien in de voren."

Maar er wordt ook gezegd, dat voor St. Gallendag (16 Oct.) de rogge in den grond moet zijn, want in de daarop volgende week, die de „springweek" wordt genoemd, zal het zaad niet in den grond kunnen blijven. Mogelijk houdt dit gezegde verband met de ervaring, die men had opgedaan, dat door de vele regenbuien het zaad weer aan de oppervlakte kwam?
Tientallen jaren geleden was de Zaaimaand nog een drukke maand voor den boer. Dan moest het geoogste koren nog in allerijl worden gedorscht om reeds spoedig weer gezaaid te kunnen worden. Dan begon in den omtrek nog in de duisternis, 's morgens om 3 uur het geklep van de dorschvlegels te klinken.
De aardappeloogst is nu veelal ten einde; maar nu moeten ook de bieten uit den grond. Het is een moeizaam en dikwijls koud werkje, wanneer van biet voor biet het loof moet worden afgekapt.
Na lange en donkere dagen, met storm en regen, kan het weer plotseling opklaren en de hemel stil en helder worden. Dan viert de natuur een laatste feest en tooien zich de boomen en bosschen met gele en bruine en roode kleuren.
Niet iedere herfst is even kleurrijk; soms blijven de boomen lang groen, plotseling komt dan kou en vorst en vallen de bladeren af. Het is een slecht teeken, want:

„October met groene blaên
Duid een strengen winter aan."

Twaalf mooie zomersche dagen moet de Zaaimaand ons geven, dat is de „kranenzomer". Dan vliegen de kraanvogels, en ook de ganzen over naar zonniger streken. Soms hooren wij hoog in de lucht hun roep en zien ze in V-vorm tegen den hoogen hemel voorbijtrekken. Zij nemen de laatste herinneringen aan den zomer mee.

ELSA M. VALETON





ZOO

werkt de Duitsche vrouw in de oorlogsindustrie. Hebben wij het daarbij vergeleken nog niet gemakkelijk....?

Foto: *Fellinga*

De N.S.V.O. heeft haar eigen vormingsschool!



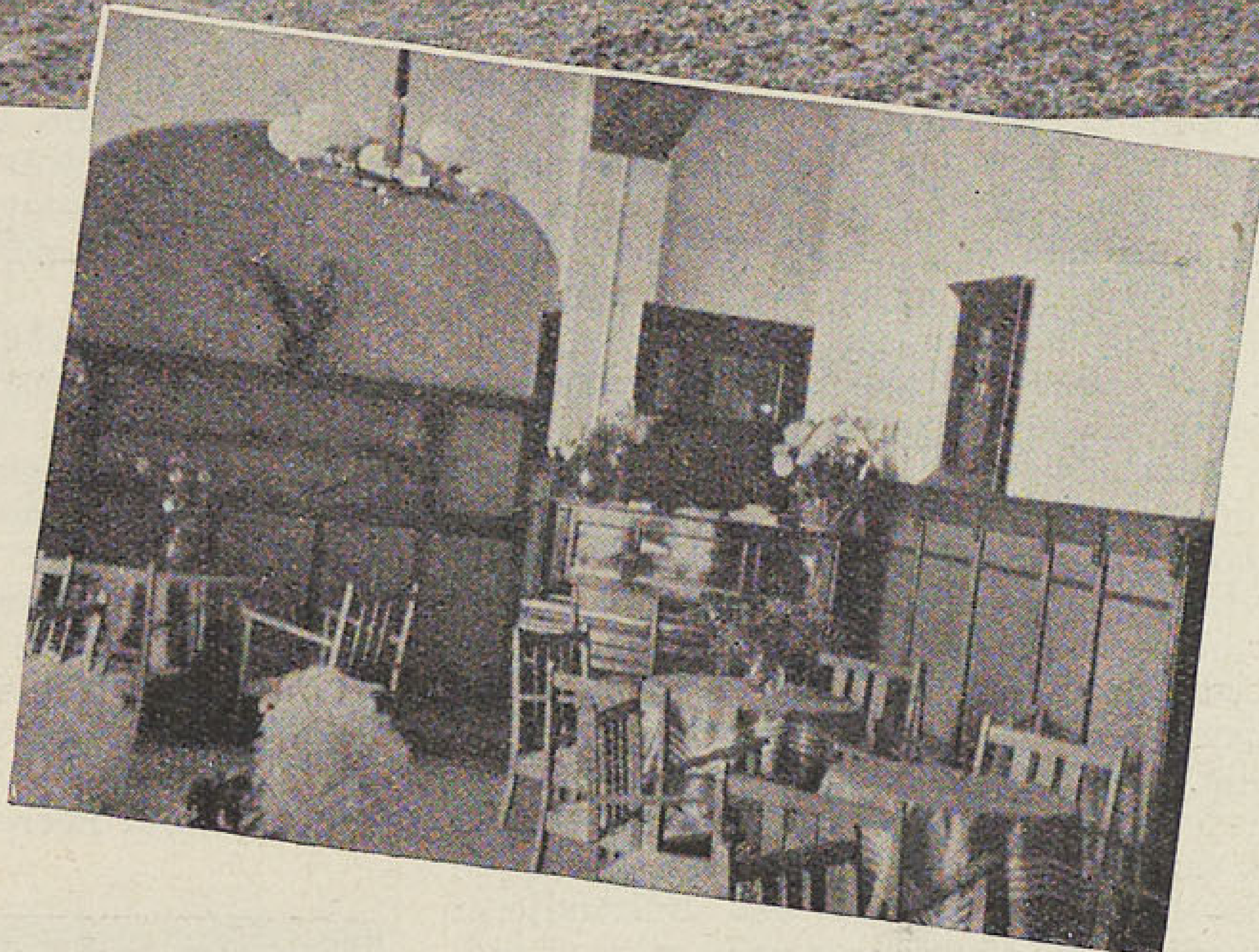


Foto boven:
Onze eigen Vormingsschool, de trots van de N.S.V.O.

Foto rechts:
De gezellige zitkamer

Hoewel wij in de Vormingsschool der Beweging, de befaamde „Scheeleberg", altijd vriendelijke gastvrijheid genoten en er heel wat mooie herinneringen achterlaten, is het toch met groote vreugde dat we onze eigen Vormingsschool, „Hagal" te Zeddam begroeten.
Wel is het wat afgelegen (Zeddam is een klein dorp aan den voet van de Montferlandsche heuvelrij, en uit Doetinchem met een tram bereikbaar), maar dat heeft ook weer het voordeel van de prachtige natuur en bovendien is het voor de kameraadskes uit het Noorden en het Zuiden vrijwel in het midden. Bovendien: waar vindt men in dezen tijd een dergelijk gebouw met — o wonder! — nog een gaven inboedel . . . ?
Waar de Vormingsschool van de Beweging een gebouw is, geheel op het doel: het herbergen van mannen ingericht, maakt *onze* Vormingsschool een echt vrouwelijken indruk. Zonder overdreven peuterigheid in de aankleeding is hier toch een graad van gezelligheid bereikt, die alle gedachten aan een „school" wegneemt. Beneden vinden we een zitkamer (met piano!), een leskamer (zonder lessenaar, de spreekster zit gewoon aan het hoofd van de reeks aaneengeschoven tafeltjes, een systeem dat ook tijdens de Vormingsweek der N.S.V.O. op de „Scheeleberg" met veel genoegen werd gebruikt), een ruime serre, die waarschijnlijk in de toekomst als eetzaal zal worden ingericht (op het oogenblik wordt in de lesruimte gegeten), en nog een gróóte keuken. Op de eerste en tweede verdieping zijn dan de kamertjes voor de deelneemsters aan een cursus. Geen groote slaapzalen dus, en dat is zoowel een winst als een verlies. Winst, omdat het voor vele van de oudere kameraadskes toch wel een bezwaar was, zich te ontkleeden en te wasschen in gezelschap van anderen, en te slapen in een bed met twee verdiepingen en bij het veelstemmig geronk van gezonde slaapsters . . . . maar een verlies aan stemming, aan pret, en aan saamhoorigheidsgevoel en los-van-dagelijksche-zorgen zijn, wat aan het slapen op één zaal juist zoo'n waarde geeft.
Om het huis heen ligt een tuin die niet al te groot is, maar die toch wel plaats biedt voor de ochtendgymnastiek. Er kan daar trouwens nog wel iets verbeterd worden door korthouden van het grasveldje, aanplant van snelgroeiend struikgewas aan den kant van den weg, enz., maar daar was dit jaar geen gelegenheid meer voor.
Al met al is het een prachtig bezit voor de N.S.V.O., deze Vormingsschool, en er zal zeker druk en met vreugde gebruik van worden gemaakt!

Illustratie uit „Het stamhoudertje"



EEN BOEKJE
OM TE BEZITTEN, EN... UIT TE LEENEN

Er zijn van die grondbeginselen uit onze nationaal-socialistische wereldbeschouwing, die voor onszelf helder en vanzelfsprekend zijn, maar die uiterst moeilijk aan een tegenstander duidelijk gemaakt kunnen worden. Dat komt, omdat wij dan aan een heilig huisje raken, en dat doorgaans nogal onzacht doen, omdat wijzelf allang over die gevoeligheid heen zijn . . . Zoo hebben wij bij onze tegenstanders, en trouwens ook bij vele langzaamdenkenden of overgevoeligen in onze eigen gelederen vaak verkeerde opvattingen doen ontstaan en ook heel wat weerzin gewekt tegen verschillende van onze denkbeelden.
Het meest sprekende voorbeeld hiervan is wel het rassenstandpunt en alles wat daaraan vast zit. Voor degenen onder ons, die het in al zijn gevolgtrekkingen overzien en daarna aanvaard hebben, is de zaak zoo vanzelfsprekend als iets maar wezen kan. Voor wie nog niet zoover is — en laten we niet vergeten dat daar heel wat met recht op dit gebied fijngevoelige en gewetensvolle menschen bij zijn — voor dezen lijken onze opvattingen hieromtrent vaak grof, on-christelijk, wreed, enz., al naar gelang hun eigen instelling.
Nu moeten we dan ook toegeven, dat de koude en zuiver-verstandelijke wijze, waarop soms over dit onderwerp wordt geschreven en gesproken werkelijk weinig bevorderlijk is voor het ingang vinden van het rassenstandpunt en wat daarbij behoort. Zeer terecht voelen vele menschen dit als een ontluistering van de liefde en de voortplanting, twee van de belangrijkste dingen in ons bestaan. Dat het rassenstandpunt, *mits op de juiste wijze beleefd*, integendeel deze dingen verheft van het tijdelijke en persoonlijke, tot het eeuwige en universeele, en dus een grootere glans verleent dan voorheen, dat beseffen zij niet. En dit is het juist, wat J. C. Nachenius in zijn boekje „Het Stamhoudertje" op zoo bevattelijke en fijngevoelige wijze duidelijk maakt.
Aan een dergelijk werkje was groote behoefte, en de vlotte schrijftrant en de smaak- en zinvolle verluchting zullen zeker ertoe bijdragen dat dit boek in breeden kring gelezen zal worden. Aan onze lezeressen, vrouwen, die juist op dit gebied fijnvoelend zijn en ook behóóren te zijn, kan ik niet anders raden dan zich dit boekwerkje aan te schaffen, het te lezen, en . . . het daarna zooveel mogelijk aan vrienden en kennissen uit te leenen. Het zal ongetwijfeld bijdragen tot een beter begrip van ons standpunt.

J. J.

J. C. Nachenius: „Het Stamhoudertje", verlucht door W. J. Leffef. Uitgeverij Hamer. Kosten *f* 1.50. N.S.V.O.-bibliotheek, Nr. 771.

Een kijkje bij onze







Het doel van den dag was het „Meisjeskamp Persijn". In dit kamp, dat te Maartensdijk, onder de rook van Utrecht gelegen is, zou ik een paar uren mee mogen leven met de arbeidsmeisjes en in de gelegenheid gesteld worden haar werk te aanschouwen!
Verscholen tusschen het groen en omringd door een mooi park, ligt de vriendelijke villa „Persijn". Het eerste wat ik van de arbeidsmeisjes zag of liever hoorde was een vroolijk gezang, dat mij toen ik door de lange oprijlaan naderbij kwam, afkomstig bleek te zijn van een groep meisjes, die dezen dag binnendienst hadden en aan het aardappelschillen waren.
In de vroolijke, blauwe werkjurken gestoken, met een fleurige doek om het hoofd gewonden, zag ik hen overal in het huis „Persijn" met hun verschillende diensten bezig. Zij schiepen een sfeer waarin ik voelde dat op prettige wijze gewerkt werd. Hier werd arbeid verricht, doch met genoegen, dat kon ik van de gezichten der meisjes, die nu bijna allen het half jaar, waarvoor zij zich verbonden hadden, achter den rug hadden, aflezen.

Op de fiets bezocht ik de buitendiensten, die dikwijls nogal ver, doch in den regel niet meer dan 5 km buiten het kamp liggen. Na het ontbijt trekken de meisjes er op uit, om hulp te brengen waar dit noodig is. Voor die hulp komt ieder in aanmerking, ongeacht politieke richting of godsdienst. Men kan haar aantreffen zoowel in het huisgezin om de huisvrouw te assisteeren, als op het land om in het boerenbedrijf mede te helpen. Aanvragen om hulp worden direct in behandeling genomen en zoo spoedig mogelijk — er zijn natuurlijk niet altijd meisjes beschikbaar en de aanvragen stroomen het kamp binnen — wordt de gevraagde hulp verschaft.
De buitendienst is een van de meest geliefkoosde bezigheden in het leven van het arbeidsmeisje en dat is ook zeer begrijpelijk. Niet alleen in de kleinere gemeenschap waarin zij leeft in het kamp, doch ook daar buiten leert zij de handen uit de mouwen te steken. In den buitendienst beleeft zij méé den zwaren en harden arbeid, die door boer en boerin gepresteerd moet worden om onze bevolking van voedsel te voorzien. In de groote huisgezinnen, waar zij zich reeds onmisbaar heeft weten te maken, arbeidt zij met de huisvrouw mee om de groote wasch aan kant te maken, het huis netjes in orde te houden en de kinderen te verzorgen.

Ons eerste bezoek gold een groot gezin. Een klein maar keurig net huis. Acht kinderen, allemaal jongens, de wasch aan huis. De moeder een vroolijke, blijmoedige vrouw zwoegt van den vroegen morgen tot den laten avond in den cirkelgang van werkzaamheden, die iedere huishouding medebrengt. Maar in dezen tijd, nu er voor de huisvrouw nog zooveel meer werk bij gekomen is, het tijdroovende afhalen van distributiebescheiden, het fabriceeren van iets nieuws uit de nog bruikbare oude kleeren en zooveel andere werkzaamheden, groeide het werk haar boven het hoofd. Het arbeidsmeisje, dat toen wij binnenkwamen druk aan het „kamerdoen" was, bracht hier uitkomst. De huismoeder was vol lof en besprak met de hopvrouw die mij begeleidde, de mogelijkheid in de toekomst weer een hulp te krijgen. Zij wist werkelijk niet hoe zij het huishouden nu „aan" moest.
Om de vier weken wisselen de meisjes van buitendienst. Zij blijven dus niet permanent op dezelfde plaats, maar leeren zooveel mogelijk onder verschillende omstandigheden hun diensten in te zetten.

Buitendienst. Het is omstreeks het middaguur, dus alles is in rust behalve het arbeidsmeisje, dat ons al had zien aankomen. De boer verwelkomde ons vriendelijk en ook de boerin kwam wegens het bezoek uit haar slaapkamertje, waar zij — de krasse 62-jarige, die nog alle bezigheden op de boerderij verricht — een kleine siesta hield. Spraakzaam is de Hollandsche boer niet en hij is er evenzeer om bekend, dat hij karig is met zijn lof. „Bep", de naam van het arbeidsmeisje, „is een beste brave meid, zij is een beste hulp", waren zijn woorden. En het arbeidsmeisje bloosde van genoegen over deze lofspraak. Zij was uit den Haag afkomstig en had altijd op kantoor gezeten; nu was zij een uitstekende hulp in het boerenbedrijf. Opgewekt vertelde zij van haar belevenissen; hoe zwaar het werken op het land eerst voor haar geweest was, hakken, wieden en schoffelen; hoe al haar spieren pijn deden van het ongewone werk. Doorzetten, had zij gedacht. Nu had zij van dat alles geen last meer en was blij, omdat de weken bij den boer doorgebracht zoo rijk aan ervaringen geweest waren. „Wanneer er nu een aardappel op tafel komt, weet ik wat een moeite het gekost heeft vóór hij zoover is." Volgende week, als zij „afgezwaaid" is, zit dit meisje weer op kantoor.
De kweekers werken in dezen tijd van het jaar onder hoogspanning. Wanneer het eene product uit den grond is moet het andere gepoot of gezaaid worden, de grond moet gespit, er moet ontzaggelijk veel gedaan worden. Er komen handen tekort. Geen nood. Drie arbeidsmeisje helpen hier. Als wij aankomen zijn zij druk bezig op het land met het wieden van onkruid. Stuk voor stuk moet dat worden uitgetrokken. Er waait een frissche wind, nu en dan plast een regenbui neer, maar de meisjes houden den moed er in. Nu en dan zingen zij een liedje. In hun trainingspakje kan de regen hen niet deren. Het werk moet gedaan worden en wordt gedaan. Daarvoor zijn ze hier gekomen. Ook de kweeker is vol lof. Hij weet niet hoe hij het straks, als de meisjes weer naar huis zijn, zonder hun hulp moet stellen. Zijn helpsters zijn stadsmeisjes, die thans aanmerkelijk in zijn achting zijn gestegen. Hij had nooit kunnen gelooven dat die zich op het land zoo zouden weten te weren.



Intusschen waren de uren voorbij gegaan en, wilde ik nadere indrukken krijgen van

Arbeidsmeisjes

het leven der arbeidsmeisjes in hun „tehuis”, dan moest ik naar het kamp terug. Op onzen terugtocht naar het kamp ontmoetten wij veel meisjes, die na het beëindigen van hun taak buiten, het kamp weer opzochten. Onder den gezelligen kout aan de koffietafel kwam het gesprek natuurlijk op het chapiter „eten”. De meisjes eten vijf maal per dag. Het eten wordt door haar zelf bereid en hun blozende, gezonde



Foto's: C. M. L. Molkenboer (3), F. F. v. d. Werf (2)

gezichten zijn het levend bewijs, dat zij het met smaak verorberen. Alle arbeidsmeisjes —zij worden eenmaal per week gewogen— komen dan ook gezond en sterk in het civiele leven terug. Wanneer ik hier het woord „civiele” leven gebruik, moet men dat niet opvatten alsof het leven in den Arbeidsdienst militair zou zijn. Daarvan is geen sprake. Het spreekt wel vanzelf dat er discipline heerschen moet en dat de meisjes daar in het begin aan moeten wennen, maar van iets dat naar militair of soldatesk zou zweemen is in de prettige verhouding die er in het kamp bestaat niets te bespeuren. Dat zou ook trouwens aan het doel van den arbeidsdienst niet beantwoorden.
In de hal is het rooster van de week opgehangen en ik zie in het voorbijloopen dat er voor vandaag krantenbericht, zingen en volksdansen op het programma staan.
Het huis is middelmatig groot. Frissche, groen geschilderde kribben, twee boven elkaar, waarop het beddegoed op uniforme manier opgemaakt ligt. In de kastjes, eveneens groen gekleurd, die tusschen de slaapplaatsen staan, bewaren de meisjes hun uitrusting, hun particuliere spulletjes als postpapier, enz. Op de grootere slaapzalen, waschbakken voor algemeen gebruik. Waar deze ontbreken is er een waschlokaal ingericht. De leidsters bewonen samen een kamer; hier geven een paar boeken en eenige foto's aan den wand een meer persoonlijk aanzien. Op den zolder is er een zeer belangrijke afdeeling, n.l. de kamer waar de voorraad kleeding is opgeslagen. In een lange rij de vlotte donkergroene uniformen, op stapels de verschillende blouses die erop gedragen worden, de werkjurken, hoofddoeken, trainingspakken en onderkleeding. Rijen schoenen — werk- en uitgaansschoenen — gympjes, klompen, sokjes voor in de klompen, de leuke schoudertasschen, het dorado voor het arbeidsmeisje die hier haar heele uniform en arbeidskleeding komt uitzoeken en voor het eerst met begrijpelijken trots in haar uniform rondstapt.
Als je de doozen schoenborstels, poetslappen, kousen ziet dan begrijp je pas, wat een administratie er noodig is om dit alles, zelfs in een betrekkelijk klein kamp wat Persijn toch is, in orde te houden. Wat in en uit gaat moet genoteerd worden, het oude vervangen. Het lijkt mij, dat een kampleidster vooral een goede huisvrouw moet zijn.
De leeszaal en eetzaal liggen achter elkaar en kunnen door glazen deuren van elkander gescheiden worden. De eetzaal, lange tafels op schragen, voor iedere plaats een kroes. Op Zondagen verhoogen kleedjes en vazen met bloemen de gezelligheid. De leeszaal heeft iets van een schoolvertrek met haar catheder, kaart aan den wand en stoelen die keurig in het gelid staan. In de keuken staan de groote pannen op het vuur en belooven al het goeds voor het middagmaal. Het heele huis, douchehokken, kelder, leidsterskamers ziet er helder en vroolijk uit.
In de zitkamer van de leidster teruggekeerd, wachtten wij tot alle meisjes, die van den buitendienst teruggekomen waren, zich „teruggemeld” hadden. Er volgde een appèl. De groote attractie daarvan is de uitdeeling van de post, waarnaar door de meisjes reikhalzend wordt uitgezien. Na het appèl volgt theedrinken en dan het verplichte uurtje rust. Voor buitenstaanders klinkt het misschien vreemd, dat jonge meisjes midden op den dag naar bed gaan. Maar wanneer men bedenkt dat het om kwart voor zes reveille is, daarna werken in den buitendienst, dan kan men zich voorstellen dat tegen den middag een rustuurtje wel verdiend is.
Het krantenbericht, door een hoofdkampleidster opgesteld, dat nu volgt, geeft aan de meisjes een duidelijk overzicht van den militairen en politieken toestand van het oogenblik, en vermeldt de belangrijkste gebeurtenissen in binnen- en buitenland. De plaatsnamen worden op de kaart aangewezen. Zoo blijven dus ook de meisjes, die misschien geen gelegenheid gehad hebben om de krant te lezen, op de hoogte met den toestand.
Het zingen was werkelijk een verrassing en de adspirant-hopvrouw, die de liedjes met de meisjes ingestudeerd had, had alle eer van haar werk. Helder en zuiver klonken de stemmen uit het kleine koor en het was werkelijk een genot naar de ten gehoore gebrachte liedjes te luisteren.
Ook de volksdansen die in de toekomst, wanneer er een tijd zonder textielkaarten aangebroken zal zijn, in speciaal daarvoor vervaardigde jurk uitgevoerd zullen worden, liepen al even vlot van stapel. En al waren sommige meisjes dan nog niet zoo geheel maatvast, hoofdzaak is dat zij iets van het geleerde mee naar huis nemen en misschien later in eigen kring bij gelegenheid laten zien en dat zij begrip krijgen voor deze uiting van volkscultuur.
Intusschen was het laat geworden en wilde ik mijn bus halen, dan moest ik helaas alweer aan afscheidnemen gaan denken. De dag was als omgevlogen en ik had nog maar een weinig omvangrijken indruk van het groote werk van den Arbeidsdienst kunnen krijgen.
Toen ik de oprijlaan uitgeloopen was, omvatte ik nog eenmaal met mijn blik het meisjeskamp „Persijn”, één van de vele kampen in Nederland, waar de meisjes in het halve arbeidsjaar worden gevormd tot vrouwen van den nieuwen tijd.

ELSA VAN MAERLANT

FILM

Is het U wel eens opgevallen hoe merkwaardig de reactie is in een kring van nationaal-socialistische vrouwen, als men over „de film" spreekt? De meesten trekken een gezicht, waarin een zekere afschuw te lezen valt, en uiten zich in den zin van: „O, zòò iets laag-bij-de-gronds", of „zòò iets zeden-bedervends", of „zòò'n slechte-invloed-uitoefenend vermaak voor menschen die hun tijd voor niets beters weten te gebruiken", e.d. Eenigen durven, heel voorzichtig, te bekennen dat ze weliswaar eens een enkele keer een bioscoopje pikken, maar dan om hun logies te plezieren, of omdat het in de stad zòò verschrikkelijk regende, dat je niet meer op straat kòn blijven, of omdat . . . nu ja, noem maar wat, maar zeg alsjeblieft niet dat je zèlf graag wilde — het kon verkeerd worden opgevat, en „men" zou denken dat je geest tot niets hoogers kon reiken.

Een heel enkele, moedige in zoo'n gezelschap durft er dan voor uit te komen, dat de film haar belang inboezemt en dat ze regelmatig films ziet uit zuiver interesse voor de filmkunst.

En toch — zoo moet het niet. Het is fout, absoluut fout, om iets met zòò vèrstrekkenden invloed op de groote massa als de film, te willen negeeren of doodzwijgen, omdat die invloed nu niet altijd juist of zelfs vaak zeer verkeerd was, en nòg is. De jonge filmkunst (ja heusch: „kunst" zei ik) is springlevend en een springlevende baby of kleuter mag nòg zooveel verkeerde aanwensels of karaktertrekjes hebben en mag ook nòg zoo vaak ziek zijn, hij leeft toch maar en hij wordt tòch groot, alle kinderziekten en geestelijke moeilijkheden ten spijt. Zoo'n moeilijke kleuter dan te willen negeeren en maar net te willen doen of hij er niet is en je hem niet ziet is . . . dom. Het is negatief. En zoo is het ook negatief ons van het verschijnsel „film" te willen afmaken door er niet over te praten of te schrijven; hoogstens af en toe, maar dan op zèèr afkeurend en eenigszins minachtenden toon. Zòò komen we er niet!

Neen, de groote invloed dien de film — nu nog dikwijls ten kwade — heeft moeten we gebruiken om hem aan het volk ten goede te laten komen.

Gelukkig zien vele couranten en tijdschriften dit den laatsten tijd in, en het aantal opbouwende filmbesprekingen door bevoegde beoordeelaars, is dan ook sterk toegenomen. Het democratische tijdperk, waarin het kon gebeuren dat één onzer grootste dagbladen b.v. een tijdlang door de bioscoopondernemingen werd geboycot en geen advertenties van hen kreeg, omdat de redactie zoo stout was geweest de vertoonde films werkelijk critisch te beoordeelen, behoort gelukkig tot het verleden.

De Amerikaansche film zijn we kwijt; dat dit een zegen is zal wel door niemand onder ons betwijfeld worden.

We hebben nu nog slechts te maken met de Germaansche filmkunst, op een enkele Italiaansche, Tsjechische (laten we hopen spoedig weer Fransche), of nog een enkele andere uitzondering na. En wie weet hoe kort het nog maar duurt, dat we ons kunnen gaan wijden aan een Nederlandsche filmkunst in het Germaansche kader. De berichten hierover luiden althans weer hoopvoller dan b.v. een jaar geleden.

Nu wordt het dan toch ook de hoogste tijd, dat we dezen bron van ontspanning voor honderdduizenden niet langer den rug toedraaien. Neen, we moeten er ons integendeel intensief mee gaan bezighouden. Dit beteekent niet dat we nu gaan propageeren: „vooruit vrouwen, allemaal naar de bioscoop; hoe vaker, hoe liever!" Maar we moeten wèl leeren de films die we zien, goed te zien, juist te beoordeelen op haar waarden en haar invloeden, haar fouten op te merken, om dan ons oordeel op de juiste wijzen naar voren te brengen. Zòò slechts zal het mogelijk zijn om straks eenigen vormenden invloed uit te oefenen op de Nederlandsche filmindustrie, die zonder twijfel zal ontstaan, moèt ontstaan.

We moeten hierbij vooral niet alleen denken aan documentaire films, z.g.n. cultuur-films en dergelijke. Ook de speelfilm, ja jùist deze, eischt onze volle aandacht, want hiervan gaat toch maar de meeste invloed uit. De meeste menschen lezen toch immers ook geen geschiedenisboeken, reisbeschrijvingen, politieke- of wetenschappelijke werken als ze zich willen ontspannen, maar een roman; en van het peil van dezen roman hangt dan het meer of mindere nut af, dat deze ontspanning hun brengen zal.

Zoo zoekt de groote massa op het oogenblik ook haar ontspanning bij de speelfilm, die — kort van duur — daartoe in dezen haastigen tijd dan ook buitengewoon geschikt is. En dit zal zoo blijven! We moeten werkelijk niet verwachten dat, zelfs bij een aanzienlijk grooter belangstelling voor concerten, opera en tooneel, de film op den duur weer op den achtergrond zal raken. Ze heeft haar plaats ingenomen en zal die voorloopig blijven behouden.

We moeten ook niet verwachten, dat er in de toekomst uitsluitend groote filmkunstwerken zullen mogen en kunnen ontstaan, evenmin als er ooit een tijd zal komen, dat er uitsluitend superieure romans geschreven, meesterlijke schilderijen geschilderd of muziek voor de eeuwigheid gecomponeerd zal worden.

Iedere kunst heeft zijn meesters, ook de jonge filmkunst. En juist aan één film moeten vele meesters te pas komen om een werkelijk kunstwerk tot stand te brengen. Slechte fotografie, minder gelukkige architectuur, een verkeerd gekozen spelers-type, een minder fraaie beeld-volgorde of -overgang, zwakke muzikale illustratie, en nog veel meer dingen zijn in staat een overigens goed scenario, hoe knap verder ook geregisseerd, te bederven. De film zou, wat dat betreft, haast op den Duitschen eere-titel der opera „Gesamt-Kunstwerk" aanspraak mogen maken.

En wat hebben wij de opera niet vaak allermiserabelste scenario's vergeven, terwille van prachtige muziek! Waarom dan zoo hèèl weinig vergevensgezindheid ten opzichte van de film, die toch heusch haar best doet?

Laten we ook niet een toekomst verwachten van uitsluitend oer-Germaansche films, waarin iedere speler minstens een super-Germaan is en uitsluitend propaganda voor het boerenland, voor groote gezinnen of Oost-kolonisatie gemaakt wordt. Wat men bereikt met àl te dik opgelegde strekking toont ons b.v. een film als „Die goldene Stadt", waarin de boerenstand zòò verheven, de stad zòò verdorven wordt getoond, dat men er wee van wordt; en waarin bovendien het doel ver voorbij geschoten wordt, omdat men de boeren toch wel heel dom moet vinden, als ze door zòòveel dik-opgelegde slechtheid niet heen kunnen zien! Zòòveel en zulke propaganda werkt averechts.

Maar als men b..v alle filmactrices op het witte doek zou laten verschijnen met natuurlijke wenkbrauwen in plaats van geverfde streepjes en natuurlijke lippen in plaats van kunstig geconstrueerde boogjes, en men zei er niets over, men dèèd het alleen maar, dan zou de invloed daarvan op den duur op onze vrouwen en meisjes heel groot zijn.

Films en filmacteurs echter, die op eenigerlei wijze strijdig zijn met het Germaansche wezen of met het Germaansche ras-principe, zullen zonder pardon moeten verdwijnen.

En laten we dan, tot slot van dit betoog, nog opmerken hoe de film, evenals de geschiedkundige roman, in staat is een groote figuur of een groot gebeuren voor de menschen te doen herleven, maar dan in veel ruimer kring, dan ooit door de roman bereikt wordt. Natuurlijk worden hierbij fouten gemaakt, wordt vaak van den historischen gang van zaken afgeweken, wordt ook vaak de juiste toon of stemming niet getroffen (de Rembrandt-film!), maar toch wordt ook vaak in de menschen iets wakker geschud, leeren zij iets kennen wat hun anders onbekend zou zijn gebleven, leeren zij menschen en dingen waardeeren, waaraan zij anders achteloos voorbij zouden zijn gegaan. En dat beteekent „winst".

Laten we dus daarom niet meer zoo dom zijn de film te willen negeeren of haar klakkeloos te veroordeelen, maar laten wij haar de belangstelling geven waarop zij recht heeft: een gezonde, critische belangstelling met waardeering voor het vele, dat reeds bereikt werd en een open oog voor hetgeen nog bereikt kan worden.

J. VAN VREESWIJK-LOWIS

Beeld uit de film „Die Goldene Stadt" *Foto: Ufa-Krahnert*



Naast alle waardeering voor deze film, die als kleurenfilm op een — tot nu toe nog niet bereikt — peil staat en hier en daar meesterlijk spel te genieten geeft, blijft een gevoel van weerzin tegen de a te dik-opgelegde strekking bestaan. Welk boerenmeisje met zoo veel gezond verstand en zoo'n volksche opvoeding als deze Anna zal zoo'n doorzichtig schurken-type als deze Toni niet doorzien?



Foto's: Hasewinkel

LICHAMELIJKE OEFENING

Van tijd tot tijd plaatsen wij bijdragen van kameraadskes, die iets over haar dagelijksch werk te vertellen hebben. Het inzenden voor de rubriek staat vrij.

In de hedendaagsche maatschappij heeft de mensch en in het bijzonder het opgroeiende geslacht te weinig lichaamsbeweging. Immers de doorsnee mensch verricht veel zittende of eenzijdige arbeid. Hierdoor komt men vooral wat de spiergroepen betreft niet tot ontwikkeling, waardoor de geheele gezondheidstoestand wordt benadeeld, daar de spieren niet alleen dienen om den mensch zijn kracht te geven tot het leveren van prestaties, maar tevens dienen om zijn organen op de juiste wijze te doen functioneeren. Indien vooral deze laatste niet of niet voldoende ontwikkeld worden, kan dit allerlei kwalen, enz. tot gevolg hebben.
Het tekort aan veelzijdigen lichamelijken arbeid tot volmaking van de goede spieroefening kan worden opgeheven door een goede sportbeoefening. Er zijn vele sporten, welke tegenwoordig beoefend worden en die alle, de een meer de ander minder, geëigend zijn om in de behoefte in, het tekort aan lichaamsbeweging te voorzien. Welke nadeelen bieden echter de meeste der hedendaagsche sporten?
De meeste zijn aangewezen op- en bloeien door de wedstrijdsport en worden daardoor in hoofdzaak beoefend door de lichamelijk sterkeren, die een extra lichamelijke oefening het minst noodig hebben. De massa bepaalt zich hierbij tot de rol van toeschouwer. Hieruit blijkt, dat al deze sporten niet geëigend zijn om dienst te doen als algemeene volkssport, welke het bovengenoemde doel, ieder een goede lichaamsontwikkeling te geven, zou kunnen doen bereiken.
De sporten, die niet zuiver als wedstrijdsport en veelal algemeen worden beoefend, zijn de „elementaire gymnastiek" het schaatsenrijden en het zwemmen.
Het schaatsenrijden kunnen wij voor het doel, waarvoor sport moet worden beoefend, gerust direct uitschakelen. Immers, de keeren dat deze algemeen beoefend kan worden zijn veel te gering, terwijl de algemeenheid van beoefening niet zoo groot is als het op het oog wel lijkt. Immers, in eenige wat langer durende winters is duidelijk gebleken, dat na een week of veertien dagen ijs, de meesten het rijden er allang weer aan hadden gegeven en alleen de echte liefhebbers en wedstrijdmenschen overbleven.
Het beoefenen van de „elementaire gymnastiek", als volkssport, brengt ook zijn bezwaren mede. Hiervoor zijn noodig zalen, materiaal en niet in de laatste plaats: onderwijskrachten. Om tot een algemeene gymnastiekbeoefening te komen zou massa-aanbouw van goed uitgeruste zalen en een groote uitbreiding van leerkrachten noodig zijn. Na den vorigen oorlog toen in den mobilisatietijd gebleken was, dat de jongemannen, die toen onder de wapenen waren geroepen, een angstwekkend tekort aan lichaamsontwikkeling vertoonden, zocht de regeering naar middelen om de opgroeiende jeugd na de schooljaren een lichamelijke opvoeding te geven.
Men zocht dit toen ook in de gymnastiek en ging over tot het oprichten van de z.g. rijkscursussen. Deze poging leed echter jammerlijk schipbreuk door de reeds genoemde tekorten aan zalen en goede leerkrachten, terwijl een groot deel der leerkrachten meer op hun eigen voordeel dan op het bevorderen der volksgezondheid bedacht was. Daarna heeft de regeering er van afgezien zich verder met de naschoolsche lichamelijke opvoeding te bemoeien.
De eenige sport die aan alle eischen, welke aan een volkssport gesteld kunnen worden, voldoet, is de zwemsport. Alle nadeelen die bij beoefening van alle andere sporten, welke hier te lande beoefend kunnen worden gelden, gelden niet voor het zwemmen. Immers in de eerste plaats voor de *beoefening* van deze sport zijn geen lokalen of inrichtingen noodig, daar ons waterrijke land hiervoor gelegenheid te over biedt. Voor het *aanleeren* van deze sport zijn slechts enkele inrichtingen noodig en enkele leerkrachten, daar de capaciteit hiervan voldoende is om aan zeer vele menschen de zwemkunst te leeren.
Ik heb al gememoreerd dat de zwemsport geheel niet afhankelijk is van de wedstrijdsport. Hoeveel duizenden bevolken zomers de inrichtingen en het buitenwater, die zich nimmer hebben bemoeid of zullen bemoeien met het wedstrijdzwemmen, maar die zuiver voor hun genoegen en op hun manier een baantje zwemmen. Verder is het gebleken dat in tegenstelling met andere sporten, men de zwemsport, eens geleerd, steeds blijft beoefenen, ook op lateren leeftijd, welke dus het beoogde doel, een blijvende lichaamsoefening, bereikt. Daarom is het noodzakelijk dat reeds op de lagere school met het leeren van zwemmen wordt begonnen, want dan bereikt men dat de opgroeiende jeugd in de toekomst het lichaam door deze sport zal blijven ontwikkelen.
Het is verder een gunstige omstandigheid dat het zwemmen boven de genoemde voordeelen, nog veel meer voordeelen biedt. Ten eerste de omgeving waarin deze sport wordt beoefend, n.l. het water. Geen stoffige zalen, geen transpireerende lichamen, maar een gezonde, het lichaam reinigende omgeving. De lucht, welke boven het water steeds zuiver en stofvrij is, kan en wordt door de, door het water uitgeoefende kouprikkel, in grootere mate ingeademd, als waar dan ook, zoodat dit de oefening van de longen in dubbele mate ten goede komt. De zwembeweging geeft daarenboven de meest ideale lichaamsoefening welke men zich kan denken, iedere spiergroep, zoowel de willekeurige als de onwillekeurige worden in werking gezet en daardoor ontwikkeld, terwijl reeds het verblijf in het water, behoudens de reinigende invloed daarvan op het lichaam, de door de kouprikkel en den druk en weerstand van het water een zeer heilzame invloed uitoefent op onze ademhalingsorganen, de hartwerking en den bloedsomloop. Verder is nog hierbij een gelukkige omstandigheid, dat de beweging welke men moet maken om te zwemmen, steeds in een horizontale (liggende) houding moet geschieden, wat op de spierontwikkeling een zeer gunstigen invloed heeft en belangrijke voordeelen biedt boven een lichaamsoefening in verticale (staande) houding.
Uit al het genoemde blijkt dus dat voorloopig alleen het zwemmen voldoet aan een praktische sportieve en lichamelijke ontwikkeling, die het geheele volk kan omvatten en dus een naschoolsche blijvende lichamelijke ontwikkeling is, die ook doorloopend zal beoefend worden.
Daarenboven bezit het machtig zijn van de zwemkunst een zeer groote praktische waarde, die de eenige waarborg biedt tegen een verdrinkingsdood.
De reeds lang bestaande leuze „Ieder Nederlander zwemmer", moet door ons nationaal-socialisten ten zeerste worden verstaan en zullen wij ook daarin in onze organisaties — in de eerste plaats in onze N.S.V.O. — een voorbeeld moeten geven, door deze sport tezamen te beoefenen.

E. ZEILINGA-FEITSEMA

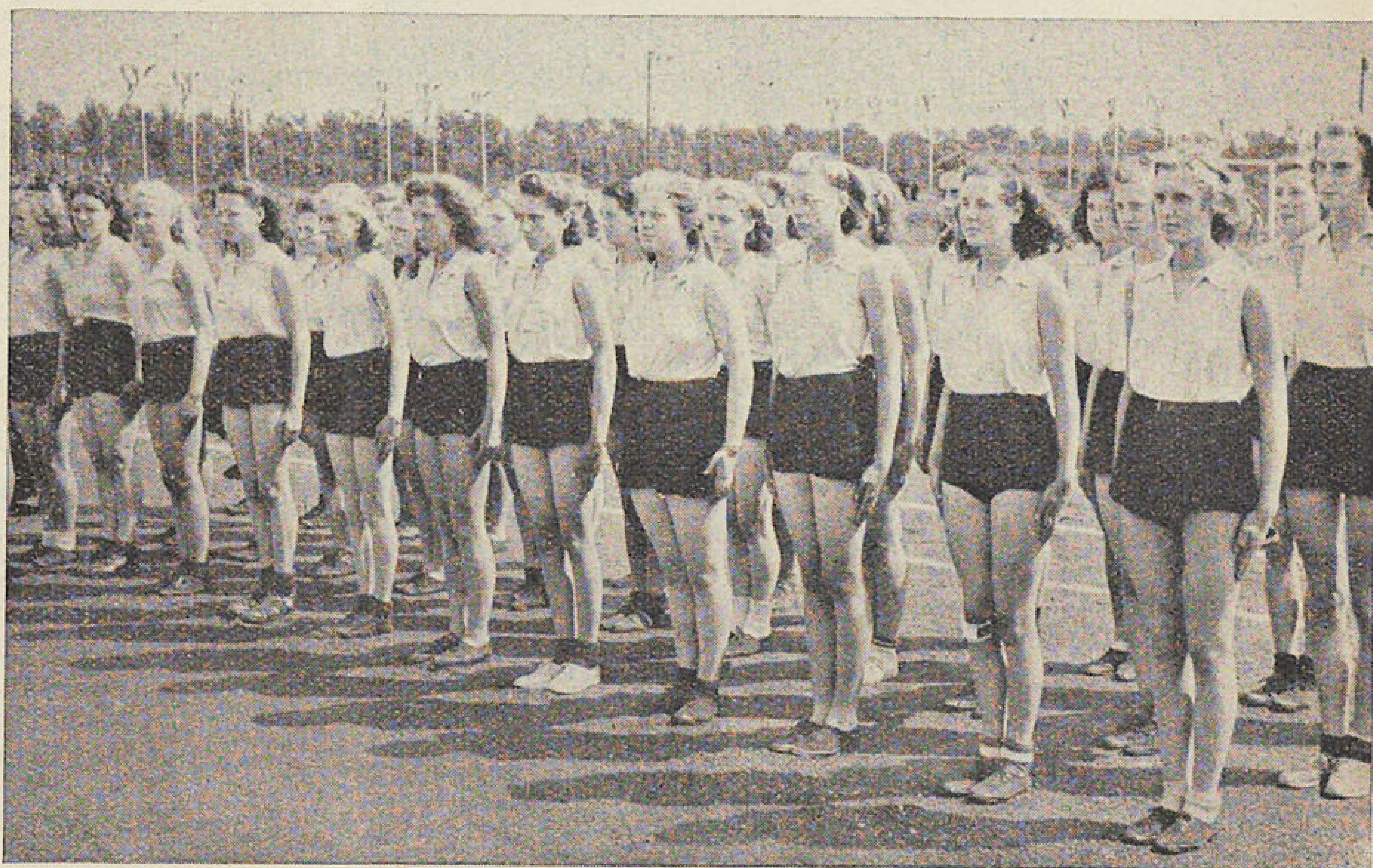




Foto G. H. Cino

EEN PRAATJE MET RECEPTEN

Het is vreemd, maar er zijn zoo van die bepaalde groentesoorten, die we echt als „Zondagsche Groente" betitelen, terwijl andere alléén voor de daagsche maaltijden bestemd worden. Waarom eigenlijk?

Het is maar een ingebeelde gedachte, en een betrekkelijk iets, want er zijn b.v. groentesoorten die we hier kennen als iets heel bijzonders, b.v. artisjokken, een groente die alleen in speciale zaken tegen hoogen prijs te koop is en in Frankrijk geregeld door iedereen gegeten wordt. Daar kan men op alle markten te kust en te keur deze groente koopen. Een Fransche huismoeder vindt het heelemaal geen bijzondere, ik zou haast zeggen „Zondagsche groente".

En denken we eens aan de lotgevallen van de tomaat. Aanvankelijk was dat een echte bijzondere groente of vrucht, die alleen voor heel fijne gerechten werd gebruikt, de prijs was dan ook vrij hoog!

En nu de teelt zich heeft uitgebreid, zijn de tomaten overal voordeelig te koop. Nu is het al zoover, dat niemand de tomaat nog als een zeer verfijnde lekkernij beschouwt, alleen bestemd voor feestelijke eetpartijtjes.

Gelukkig heeft deze gezonde vrucht zijn weg naar alle keukens gevonden, iets bijzonders is het niet meer. Maar dat neemt niet weg, dat we toch door een juiste bereidingswijze te kiezen van alle groente een gerecht kunnen maken dat ook op de Zondagsche tafel een goed figuur slaat, terwijl ik daarentegen een te gaar gekookt onsmakelijk Brusselsch lofgerecht zelfs op een weekschen dag niet bepaald een tractatie vindt. Nu we in onze groentekeus wat beperkt zijn zullen we wel eens genoegen moeten nemen met een zoo doodgewone groente als kool, ook voor den Zondag. Maar dat behoeft werkelijk geen bezwaar te zijn, we kunnen er een heerlijk gerecht van maken. Hier volgen dan eenige recepten.

Gesmoorde kool (4 personen).

1 kg witte of savoyekool (d.i. een middelgroote kool), ½ afgestreken lepel vet of margarine, 1 klein uitje, 1 theelepel kerriepoeder, ½ kopje water, een groote rauwe aardappel, zout of bouillon.

Verwijder de leelijke bladen, spoel de kool onder stroomend water af en verdeel hem vervolgens in grove stukken.

Smelt het vet of de margarine in een stoofpan, fruit hierin het fijngesnipperde uitje en de kerriepoeder even aan. Doe de koolstukken erbij, schep alles even om, voeg het water of bouillon erbij en wat zout. Laat de kool op een zacht vuur in de goed gesloten pan zachtjes smoren gedurende 30 à 35 minuten.

Schil de aardappel dun, rasp deze fijn in het gerecht en roer alles losjes doorelkaar. Voeg zoo noodig een scheutje taptemelk erbij en laat het gerecht nog 10 minuten doorstoven.

Geef hierbij b.v. gehakt of runderlapjes en aardappelen.

Kool met gehakt.

1 flinke savoye- of witte kool, 2 rantsoenen gehakt, 2 eetlepels gort of havermout of 2 gekookte aardappelen, ½ kopje taptemelk, ½ afgestreken lepel vet of margarine, zout, aroma, kruiden, aardappelmeel.

Pluk de kool voorzichtig uit elkaar, zoodat men een aantal groote koolbladen krijgt. Verwijder de leelijke bladen en plekken. Spoel de overige bladen goed schoon. Kook de koolbladen in weinig water en zout half gaar in ongeveer 10 à 15 minuten. Leg ze in een vergiet en vang het kookvocht op. Maak intusschen het gehakt aan. Week hiervoor de gort of havermout in een weinig taptemelk of druk de gekookte aardappelen fijn, meng er kruiden naar smaak door en het vleesch. Maak de massa vooral niet te stijf, maar goed smeerbaar. Strijk dan over ieder koolblad een dun laagje gehakt uit en rol het blad op.

Smelt in een stoofpan de boter, voeg er de rest taptemelk bij, het kooknat van de bladen en wat zout. Leg in dit vocht de koolrolletjes en stoof ze in 20 minuten gaar. Neem de rolletjes met een schuimspaan uit het vocht. Bindt het kooknat met aangemengd aardappelmeel en giet dit over de rolletjes. Geef hierbij purée van aardappelen.

●

Gestoofde kool met pikante saus.

1 kg savoye- of witte kool, 3 kopjes bouillon van beenen of blokjes gemaakt, 2 afgestreken lepels bloem of gemengd meel, 2 eetlepels tomatenpurée of tomatensaus (z.g. tomatenketchup), 2 eetlepels geraspte kaas, zout, aroma.

Wasch de kool af en snipper ze fijn. Kook de kool met zeer weinig water en zout gaar in 20 minuten. Doe de groenten in een vergiet, vang het kooknat op. Vermeng dit met de bouillon en breng het vocht aan de kook, bindt het met de aangemengde bloem of het meel en maak de saus op smaak af met de tomatenpurée of tomatensaus, met de kaas en verdere kruiden. Doe de uitgelekte kool bij de saus en laat alles nog gedurende 5 minuten doorstoven.

●

Gestoofde roode kool.

1 middelmatig groote roode kool, ½ lepel afgestreken margarine of vet, ½ lepel gort of havermout, zoo mogelijk 1 zure appel, een halve ui, zout, citroensap of azijn en eenige uitjes uit het zuur.

Wasch de kool na de leelijke bladen verwijderd te hebben, snipper ze fijn. Smelt vet of margarine en voeg eenige lepels water erbij, zout de kool en zoo mogelijk een fijn gesnipperde appel. Strooi de gort of havermout er overheen. Laat de kool nu in 30 à 35 minuten gaar smoren in een gesloten pan. Roer alles dan om en voeg zoonoodig nog een weinig gort of havermout toe om het overtollige vocht te binden en een weinig citroensap of azijn. Laat de kool nog 5 à 10 minuten doorstoven.

STEMMEN UIT DE N.S.V.O

IETS OVER BEKROMPENHEID EN KAMERAADSCHAP

„Richt U naar een nieuwen tijd" is ook een woord voor ons vrouwen — óók voor de vrouw die haar werk binnenshuis heeft — maar zeker voor haar die haar werk buitenshuis heeft.
U kent het woord emancipatie. We hebben gelachen, zeker, om de wijze waarop vrouwen gelijkgerechtigheid bevochten — maar, we hebben wat ermede bereikt werd, mede geaccepteerd. Zonder hen zoudt U nu de keus hebben gehad tusschen het zeer schoone beroep van huisvrouw en het blijven — U denkt het reeds — bij moeders pappot, maar U zoudt niet die prettige baan, die mooie positie hebben gehad die U nu hebt.
Velen zijn dan echter stil blijven staan: bij het mògen vervullen van de baantjes, die vroeger alleen den mannen waren toebedeeld. Alleen uiterlijk zijn zij meegegaan met den nieuwen tijd . . . van toen. Innerlijk zijn zij nog — vergeeft U mij — van een potkachelmentaliteit van honderd jaar geleden. Zij zijn het heel gewoon gaan vinden hun werk te hebben en zooveel per maand te ontvangen (heerlijk om zelf je leven in te kunnen richten), maar hebben verder niet de minste belangstelling voor wat rondom hen gebeurt.
Maar intusschen is wéér een nieuwe tijd aangebroken. Hoe kunnen zij, die zich in het verleden niet bewust waren van rechten zich nu bewust zijn van plichten? Want zoo is deze tijd: rechten maar ook plichten. Meehelpen — meebouwen. Of dacht U minder vrouwelijk te zijn hierdoor?
Daarom, ook zij die binnenshuis haar werk heeft, maar zeker zij die dat buitenshuis heeft, zij niet iemand die alleen haar werk doet volgens de letter, maar iemand met een ruim hoofd en een ruim hart, die waard is sociaal ingeschakeld te worden. Zij gooie de bekrompenheid, die onze sexe wel een beetje eigen is, vàn zich — of is het soms niet waar, dat waar de man zijn collega kameraadschappelijk de hand reikt, de vrouw eerst nog eens even overdenken moet of zij dat eigenlijk wel doen kan?
Dit is niet natuurlijk goed. Ook van bekrompenheid moeten we vrij zijn, willen we open staan voor den nieuwen tijd.
Want die komt. Die is er al. W. M.

DE PLAATS VAN DE VROUW

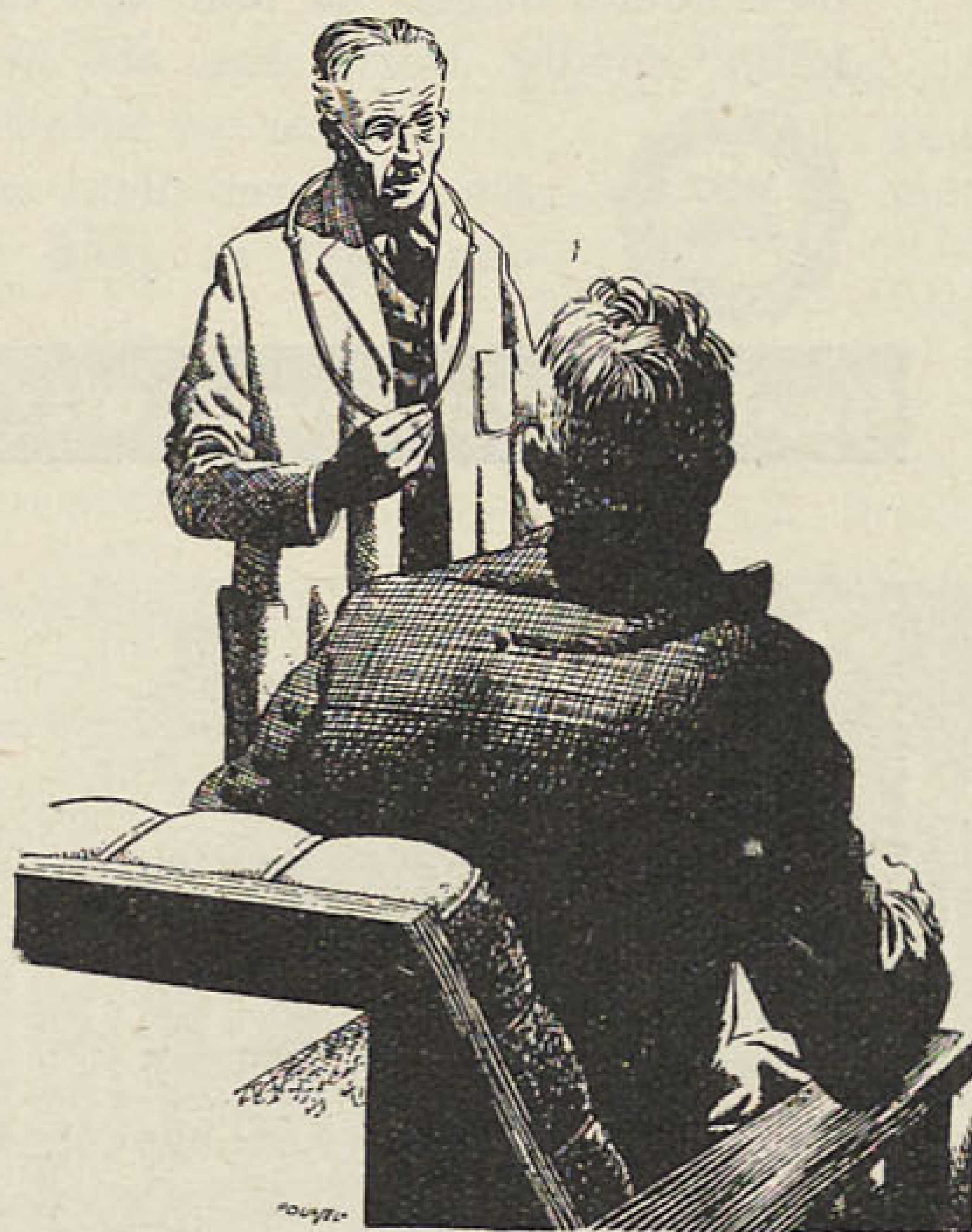
Er zijn nog altijd heel veel menschen, die meenen, dat de vrouw in alle opzichten de mindere is van den man. Waarom zou dat zoo zijn? Omdat in het zakenleven, in de politiek of in de wetenschap vrouwen minder presteeren dan hun mannelijke collega's? Maar dat is een totaal verkeerde redeneering. Want hoe komt het dat de vrouw op die gebieden minder tot stand brengt? Omdat haar natuurlijke bekwaamheden in een heel andere richting liggen. Met andere woorden: een vrouw is wel tot groote dingen in staat, maar op andere terreinen dan waarop de man uitblinkt. En nu is het dom om daaruit de gevolgtrekking te maken: „Dus de man is in het leven meer waard dan de vrouw". Even dom zou het zijn om een dokter te minachten omdat hij geen verstand heeft van vliegtuigbouw. Dit laatste onderwerp valt immers heelemaal buiten het gebied van den dokter.

Dit is de eerste reden, waarom de vrouw zich heelemaal niet de mindere hoeft te voelen van den man. Maar bovendien doen steeds meer vrouwen hun intrede in beroepen die als zuiver „mannelijk" beschouwd werden. En zoo kunt u in dezen modernen tijd veel vrouwen aantreffen als advocaten, verkeerspiloten en sterren op sportgebied, om van de tallooze fabrieks-arbeidsters, vrouwelijke chauffeurs, conductrices en postboden nog maar niet te spreken. En hoeveel mannen zijn er niet, die hun succes in het leven voor een groot deel te danken hebben aan hun echtgenooten?
Neen, de vrouw hoeft zich tegenover den man heelemaal niet minderwaardig te voelen. Maar hoe komt het dan, dat het toch zoo vaak gebeurt? Meestal ligt de oorzaak in de opvoeding. Een meisje heeft in haar jeugd zoo dikwijls de dwaze theorie van haar minderwaardigheid hooren verkondigen, dat zij er tenslotte in is gaan gelooven. Ze denkt: „Ik ben maar een meisje" en berust daarin als in een noodlot. Er zijn ook meisjes die — ook weer onder invloed van hun opvoeding precies andersom reageeren. Zij vertoonen een neiging tot wraak en verzet tegen alles wat man is en het worden oude vrijsters. Nòch de berusting, nòch het verzet is de juiste houding tegenover den man. Want de vrouw staat niet boven of beneden, maar *naast* den man. Man en vrouw zijn gelijken, al hebben ze een verschillenden aard en verschillende kwaliteiten. Man en vrouw moeten elkaar aanvullen; man en vrouw zijn één.
Een schrijver, die dit wilde uitdrukken vergeleek het leven met een bouwwerk, dat steunt op 2 zuilen: een Dorische en een Ionische. De strenge en edele Dorische zuil stelt den man voor en de liefelijke en troostende Ionische is het beeld van de vrouw. En zijn conslusie — en ook de onze! — luidt dan: „Het bouwwerk van het leven kan slechts dán zijn volle schoonheid behouden, wanneer de Dorische én de Ionische zuil vereenigd blijven!" P. PENNINCK



Teekeningen: Pouwels

Na wat heen en weer gepraat over alle mogelijke onderwerpen zwegen zij geruimen tijd en staarden, in gedachten verzonken, in het vuur.
Dirk Halbersma ging wat verzitten in zijn stoel; de trek van pijn in zijn gezicht verscherpte zich, toen hij moeilijk zijn kunstbeen verzette.
Anna, zijn vrouw, wendde vlug haar hoofd af; zij mocht hem geen medelijden toonen, dat hem kwetsen zou. Om af te leiden deed ze een oppervlakkige vraag aan de vroegere collega van haar man, Karsten, die dien avond één van zijn spaarzame bezoeken bracht. Maar het gesprek, kunstmatig op gang gebracht, wilde niet vlotten en weer viel een stilte in. Tot plotseling Dirk zuchtte en stil voor zich heen begon te praten:
„Als je zoo rustig met elkaar bij het vuur zit en de kleine jongen ligt in zijn bedje, dan lijkt dat, wat je daar ginds beleefd heb net een boozen droom. Heb ik je al eens verteld, hoe ik mijn been kwijt raakte?
„Laat ik dat dan eens doen, ik weet, dat jij ook nogal eens piekert; misschien zal het je van je zwaarmoedigheid genezen, jij, die nog recht van lijf en leden bent . . .!"
„'t Was daar in de Russische hel. Dagenlang hadden wij ons verdedigd tegen de aanvallende Russen. Veel kameraden waren gevallen. Wij hielden stand en vochten zonder rust. Bij een eigen uitval kreeg ik mijn portie. Het leek of mijn beenen onder me weggeslagen werden en ik lag in de sneeuw, machteloos. Na een tijd, die me eindeloos leek, vond een kameraad me en sleepte me op zijn rug naar ons onderkomen terug. Intusschen had de bewusteloosheid een eind gemaakt aan mijn lijden. Goed bij mijn positieven was ik pas weer, toen ze mij in het lazaret brachten. Ik wist, dat mijn been gekwetst was en ik durfde niet door te denken. Liever was ik gesneuveld, dan verder te moeten leven als een verminkte, een stumper met één been, met wien men medelijden heeft, dien men helpt als een afgetakeld oud mensch. God neen, geen amputatie. Toen kwam mijn zwaarste uur. Als razend tolden mijn gedachten door elkaar. Ik dacht aan Anna en aan onzen jongen. Prettig voor een vrouw, om een man met één been te hebben! En voor den jongen, om een vader te hebben, die niet met hem kan hardloopen, stoeien en zoo meer! „Als mijn been er af moet", dacht ik, „dan ga ik niet meer naar huis." Vechten voor de goede zaak, sneuvelen desnoods, maar niet als een stumper, een meelijwekkende invalide terugkomen.



„Eindelijk werd ik opgenomen en bij den dokter gebracht. Ik probeerde hem uit te leggen, dat ik niet verder wilde leven, als hij mijn been af moest zetten. 'k Denk, dat ik wartaal praatte, want hij gaf geen antwoord. Verder weet ik niet veel, tot ik weer bijkwam in mijn bed. „Mijn been", was mijn eerste gedachte. Ik durfde niet onderzoeken of het er nog was. Ik durfde niet vragen. Toen de zuster bij mij kwam, vroeg ik het toch. Kortaf en ruw moet ik het gevraagd hebben. Ja ik was een stumper, een half mensch geworden. Misschien moet ik er mij voor schamen, maar ik heb gegriend, gesnikt en mijzelf vervloekt. De zuster zag het aan en kalm liet ze mij uitrazen. Toen ik bedaarde, keek ze mij vast aan en zei: „Wees een man en draag je leed". Ze zei niet: „Anderen zijn erger gewond, missen beide beenen of iets dergelijks. Alleen: „Wees een man". Goed, ik heb het leeren dragen als een man. Ik klaag niet. Maar die uren ginds vergeet ik nooit."
Troostend legde Anna haar hand op zijn arm. „Och jongen," zei ze, „je leeft en bent gezond. Je hebt je plicht gedaan en bent geen thuisblijver geweest. En mij en den jongen ben je des te liever geworden, doordat we je hadden kunnen verliezen."
Zonder op het verhaal van zijn collega in te gaan, zei Herman Karsten: „Uren, die wegen en die je nooit vergeten kunt. Ja, ik ken die uren ook. Je weet het: mijn vrouw stierf bij de geboorte van ons eerste kind. Wij waren al een paar jaar getrouwd, toen eindelijk mijn vrouw in blijde verwachting was. In *blijde* verwachting. Want het gemis van kinderen lag als een schaduw over ons geluk. Toen zij dan ook ons kind verwachtte, scheen het of ons geluk zich nog verinnigde. Alles ging normaal. Ze was gezond en had geen buitengewone last van haar toestand. Tenminste voor zoover ik het kon beoordeelen. Nooit klaagde ze en met zichtbaar plezier trof zij alle voorbereidende maatregelen. De wieg was haar glorie en al die kleine kleertjes naaide en bekeek ze, of het heiligdommen waren. De afspraak was, dat ze in het ziekenhuis bevallen zou. De dokter vond dat handiger. Toen ik, dadelijk ongerust, vroeg of hij daar bijzondere redenen voor had, lachte hij mij uit en zei, dat ik zenuwachtiger was dan de aanstaande moeder zelf. Maar ik was toch niet gerust. Toen haar tijd er was, bracht ik haar naar het ziekenhuis en keerde met een onberedeneerde angst naar ons huis terug. Zoo gauw een teekening in den toestand kwam, zou ik opgebeld worden.
„De telefoon was in mijn werkkamer en dus ging ik daar zitten zonder te werken overigens. Lezen kon ik ook niet. Ik denk, dat ik mij gedroeg, zooals alle aanstaande vaders in zoo'n geval doen. 'k Was bang, dat de telefoon defect was, bij mij of in het ziekenhuis. Dus belde ik eens op. Nog geen nieuws. Ik durfde den hond niet uit te laten, bang de telefoon niet te hooren. Eindelijk was ik ziek van angst en had ik nog maar één verlangen: Mijn vrouw zien.
„Om drie uur kwam 't telefoontje. Ik durfde den hoorn haast niet van den haak nemen. Het zou eens niet goed kunnen zijn. Het was inderdaad niet goed. Ik moest komen. De bevalling liep niet zoo vlot, als men gedacht had. Ik smeet de telefoon neer en reed als een gek naar het ziekenhuis, waar ik door een verpleegster werd opgewacht. Neen, ik mocht nog niet bij mijn vrouw, ik moest nog wat geduld hebben, de dokter deed al het mogelijke. En aldoor zag ik in gedachten haar gezicht, als zij de wieg en de kinderkleertjes bekeek. Dat uur in het ziekenhuis heeft mij genekt. Dat heillooze, eindelooze uur van afwachten.
Toen kwam de dokter en voor hij iets zei, wist ik, dat mijn geluk kapot was. Mijn vrouw was buiten kennis en zoo is zij gestorven. Ook het kind was dood."
Niemand sprak een woord, toen hij uitgesproken was.
Met de handen in den schoot en wijdopen oogen vol medeleven zag Anna den man tegenover haar aan. Tenslotte zette Dirk zijn gevoelens in woorden om:
„Ik heb niet jou, maar jij hebt mij met je verhaal iets geleerd, Karsten . . . Al ben ik dan verminkt en nog maar een half mensch, ik heb nog een vrouw tot mijn steun en een kind, dat mijn leven voortzet en recht van lijf en leden is . . . Maar jij . . ."
„Ik heb niets", bevestigde Karsten. Hij had zijn stem in bedwang maar zijn mond trok even.
„Och", zei Anna, en haar stem klonk innig door de gedruktheid van het oogenblik heen. „Zoo heeft iedereen zijn deel aan de vreugden en verdrietelijkheden van het leven. Enzoo hoort het ook . . . nietwaar?"
Ze keken beiden naar haar vriendelijke en moedige gezicht. En beiden knikten zij, al waren hun gedachten nog elders. M. B.





Foto: Fotodienst der N.S.B. Hasewinkel.

Kraagje en mouwkapjes in fijn haakwerk

Voor de liefhebsters van fijn haakwerk is bovenstaand garnituur een bijzonder mooi werkstukje, dat hun zeker veel voldoening zal schenken. Het kantachtige patroon komt vooral op een effen, donkere japon of blouse mooi uit en vormt een heel sierlijke garneering. Het aardigste staat zoo'n kraagje altijd in helder wit, maar ook gekleurd haakgaren kan gebruikt worden. Voor het model op de foto werd wit D.M.C. No. 80 genomen, ongeveer 8 gram voor het geheel.

Hier volgt de beschrijving.

Voor het *kraagje* het vereischte aantal l. (lossen) opzetten om 100 f.h. (filethokjes) op te haken (u weet wel: 1 st., 2 l., 2 l.v.d. vorigen toer overslaan, in de 3e l. weers 1 st. 2 l., enz.).

2e t.: in het eerste f.h.: 3 l., 2 st.—2 l.—3 st., dan 3 l., 2 f.h. overslaan, in 't volgende f.h. weer 3 st.—2 l.—3 st., enz.

Keeren steeds met: 1 l., 3 hv.v. (halve vasten) over de eerste 3 st. 1 hv.v. in de st.gr. (stokjesgroep) v. d. vorigen toer, 3 l. als eerste st. De st. gr. van de volg.t. zijn: *3e, 4e* en *5e t.*: 4 st.—2 l.—4 st., gescheiden door 4 l.

6e en *7e t.*: 5 st.—2 l.—5 st., gescheiden door 5 l.

8e en *9e t.*: 5 st.—2 l.—5 st., gescheiden door 6 l.

10e t.: 5 st.— picot van 5 l. met 1 hv.v. in de eerste l.—5 st., gescheiden door 7 l.

Tot slot de halszijde omhaken met vasten (3 v. in 1 f.h.).

De mouwkapjes worden precies zoo gemaakt, maar zijn slechts 49 f.h. lang. De draden onzichtbaar afhechten, het garnituur flink stijven en opgespannen laten drogen. DIKA.

EVEN AANDACHT

Onderstaande namen en adressen ontvingen wij met de mededeeling, dat deze kameraadskes nooit het blad ontvangen. Uit welke plaats komt dit?

C. M. Burki, Honsholredijkstr. 162 — M. J. Elewout, Zusterstr. 159 — J. M. Planjer v. Berkum, Bakhuizenstr. 85 II — E. v. Gelder-Duscha, v. d. Neerstr. 49 — M. M. Spange-v. d. Herp, Hoefkade 533 — A. J. C. v. Asperen-Jomken, Marktweg — H. Geisendorpher-de Graaf, Weesperstr. 21 — C. J. v. Toorn-Paauw, Vreeswijkstr. 697 — D. J. Oolgaard-Snijder-Spinhoven, Vreeswijkstr.

WIE

dit blad niet, of onregelmatig, of dubbel ontvangt, gelieve daarvan *onmiddellijk* kennis te geven aan de Afd. Adressenadministratie van ons blad, Kruislaan 210, Amsterdam. Het geeft niets, of U aan Uw buurvrouw vertelt, dat U ons blad niet ontvangt. *Doorgeven naar de administratie* is het eenige, wat helpt!



Een schilderachtige vondst zadelzwammen op een ouden boomstronk. Foto: Polygoon



De smakelijke Groote Parasolzwam, waarvan de kleine exemplaren echter door onkundigen verwisseld kunnen worden met de zeer giftige amanietensoorten. Foto: N.V. Vereen. Fotobureaux

PADDENSTOELEN ZOEKEN

Een mooie, nazomersche morgen is het, wanneer wij er met onze rugtasschen op uit trekken. Door teere nevels neemt de zon nog wat aarzelend bezit van den nieuwen dag. Het is stil langs den weg dien we gaan, dwars door de velden, naar het bosch. Het lijkt ons, of de groote, wijde uitgestrektheid ons alleen toebehoort. Slechts wat koeien staan droomerig aan den slootkant en heffen nieuwsgierig de koppen, als we langs komen. En wanneer we nog eens omzien, kijken ze ons met hun groote oogen peinzend na. Langs den boschrand staan de boomen nog in vollen bladertooi, maar reeds zien we tusschen al het groen goudgele vlekken, die, evenals de bloeiende heide en de warmgetinte asters in de tuinen ons komen vertellen, dat de zomer ten einde loopt.

De zon staat nog laag en werpt lange schaduwen op het dikke tapijt van mos en dennennaalden. Een eekhoorntje vlucht langs onze voeten de struiken in. En overal is de geur van dennen, waar ze door de zon worden beschenen.

Het doel van onzen tocht is het zoeken van eetbare paddenstoelen. Elk jaar trekken we er op uit en altijd brengen we een flinken buit mee naar huis. Paddenstoelen zoeken is een prettig en loonend werk en juist nu is het meer dan ooit de tijd, om er onzen wintervoorraad mee aan te vullen. Veel menschen zijn er, die het eten van paddenstoelen niet aandurven uit vrees voor vergiftige exemplaren. Natuurlijk is die vrees niet geheel zonder grond, maar met wat studie is het niet moeilijk een paar dozijn eetbare paddenstoelen te leeren kennen.

In vergelijking met andere landen worden ze in ons land weinig gegeten. In Duitschland, Zwitserland, Frankrijk en België echter, eet men ze bij massa's en worden ze evenals aardappelen en groenten op de markt verkocht en wel onder zeer strenge contrôle. Van de paddenstoelen, die in ons bosch groeien, is de Cantharellus zeker wel de smakelijkste en degene, die het gemakkelijkst is te herkennen. We vinden ze langs de smalle zandpaadjes, die door de dennenbosschen loopen, op open plekken midden in het bosch en verborgen onder lagen plantengroei. Overal groeit deze smakelijke, kleine paddenstoel. En dan zijn er de boleten, de paddenstoelen met de buisjeslaag onder den hoed, waarvan slechts twee soorten niet gegeten kunnen worden, n.l. de Satans- en de Bitterboleet. We zoeken het eekhoorntjesbrood, een flinke, stevige paddenstoel, die door grootte van de exemplaren de lekkere smaak alleszins de moeite van zoeken waard is, de kastanjeboleet, een mooie droge paddenstoel, die slechts zelden door insecten aangetast wordt, de bruine en gele ringboleet, de heksenboleet, koeienboleet, berkenboleet en vele andere. Ook de inktzwam, die jong gegeten moet worden, is een gemakkelijk te herkennen soort en bij heele groepen vinden we de kleine honingzwam, terwijl bij de weidekringzwam de naam ons reeds zegt, dat ze in groote groepen, in kringen groeien. Het paddenstoelen zoeken is een dankbaar werk en na enkele uren hebben we een flinken voorraad bijelkaar. Maar deze voldoening haalt toch niet bij het genot, dat een dag buiten ons geeft. Wij hooren het luide gezoem der bijen, die honing puren uit de bloeiende heide. Langs een laag dennenbosch komen we, waar de roode russula groeit. Met haar vuurrooden hoed en melkwitten steel, staat deze kleine paddenstoel met honderden te pronken in het dikke zachtgroene mos. Verder weg zien we haar felle kleuren vervagen in den schemer, die tusschen de dichte dennenstammen hangt. En de boomen verliezen langzaam aan hun groene kleed en verkleuren tot een diep gloeiend koper. We leeren, hoe oneindig mooi de wereld is.

Door ruiten met kleurige bonten gordijntjes speelt het zonlicht op het blinkende vaatwerk en op het gezellige gasfornuis, waarvan een heerlijke geur opstijgt. We zijn bezig, een gedeelte van onzen buit om te zetten in een lekker schoteltje bij het middagmaal of een smakelijk hapje op den boterham. En wat er overblijft gaat in de weckflesschen of wordt aan touwtjes geregen, met een knoopje tusschen de schijfjes en in de zon gedroogd om later in de soep te worden gebruikt. En wanneer we straks, na den maaltijd, de flesschen met paddenstoelen een plaatsje geven in de provisiekast, denken we nog eens met vreugde terug aan den mooien dag buiten in het bosch.

GUDA KOPER-NIESTADT

N·S·V·O· NIEUWS

Het kan voorkomen dat wegens plaatsruimte een ingezonden verslag ingekort moet worden. Verslagen moeten voor den 1sten van iedere maand worden ingezonden aan de Red.

MEDEDEELINGEN VAN HET HOOFDKWARTIER.

Benoemd: kameraadske G. van der Veen, op 1 Herfstmaand 1943, tot Hoofd van Afd. 8, „Meta's".
Eervol ontslagen: Kameraadske M. A. M. L. Clarijs op ingang van 6 Herfstmaand 1943, op haar verzoek wegens gezondheidsredenen, als Hoofd van Afd. 3, Propaganda.

Kameraadskes!
Zooals U waarschijnlijk reeds bekend is, organiseert de W. A. in samenwerking met de N.S.V.O. een reeks middagen voor kinderen van frontstrijders.
Ik heb gemeend, naast de medewerking, die velen onzer kameraadskes hierbij verleenen, ook een klein geldelijk offer namens ons allen te kunnen en moeten toezeggen. Daar iedere W. A.-man zijn steentje bijdraagt door wekelijks een bedrag van tien centen voor deze actie af te staan, ben ik er van overtuigd, dat ieder lid der N.S.V.O. bereid zal zijn gedurende één maand wekelijks een dubbeltje ter zijde te leggen, zoodat ook onze formatie de kosten der kindermiddagen iets kan helpen verlichten. Ik verzoek U dan ook, indien noodig hiermede vooraf rekening te willen houden, zoodat Uw inster bij haar bezoek in Slachtmaand (November) a.s. veertig cent extra van U mag ontvangen.
Kameraadskes, er wordt zooveel gesproken over dienen en offeren; ik hoop, dat dit geldelijk offer, door mij toegezegd in vol vertrouwen op Uw aller medewerking, met een blijmoedig hart door ons allen gebracht kan worden

HOU ZEE!
De Landelijk Leidster

DE EERSTE VORMINGSWEEK IN DE N.S.V.O.-VORMINGSSCHOOL TE ZEDDAM.

Er hing reeds eenigen tijd een sfeer van hoop en verwachting in de lucht voor de ingewijden, die wisten, dat de N.S.V.O. een eigen vormingsschool zou krijgen.

't Was een tijd van hollen, draven, jachten, telefoneeren, reizen, enz., om alles in orde te krijgen. 't Viel niet mee om in dezen tijd van schaarschte in enkele weken alles op tijd voor elkaar te krijgen. En al ontbrak er dan hier en daar nog wel iets, het huis, óns huis, was dan toch in staat om Zondag den 29en van Oogstmaand geopend te worden door de Landelijk Leidster en de week daarop aansluitend de Districts- en Districts-vormingsleidsters zonder veel ongerief te herbergen.

't Was op het stationnetje Doetinchem—Wijnbergen dien dag een drukte van belang. In gesloten wagentjes werden de gasten met haar bagage naar het aardige dorpje Zeddam gebracht, dat met haar eeuwen-ouden molen als een schilderijtje tegen de heuvels ligt.

Het huis was ter gelegenheid van de opening door de verschillende districten en afdeelingen van het Hoofdkwartier N.S.V.O. in een waren bloementuin herschapen. Anderen hadden op andere wijze een blijk van belangstelling gegeven in den vorm van boeken en een schilderij. Door de gezamenlijke districtsleidsters werd een fraaie beeltenis van den Führer aangeboden.

De aankleeding van het huis is alleraardigst, sober, doch erg gezellig. Men stond versteld hoe alles in zoo'n korten tijd voor elkaar is gekomen.

Na een begroeting door de Landelijk Leidster en de Districts- en Vormingsleidsters onderling, werd eerst gemeenschappelijk gegeten, waarna des avonds de officieele opening door de landelijk Leidster plaatsvond.

Ze herinnerde eraan, hoe we het vorig jaar op den Scheeleberg samen waren en bij het afscheid zeiden „tot het volgende jaar", niet vermoedende, dat dit in ons eigen huis zou zijn.

Ze sprak de hoop uit, dat dit vormingshuis ons niet alleen geestelijk voedsel mee zou geven, maar dat het tevens voor ons zou worden een werkelijk „tehuis". Een tehuis, waarop we ons al maanden tevoren verheugen er een week samen te mogen zijn.

De avond werd daarna echt kameraadschappelijk onder elkaar doorgebracht.

Aan de opening was vastgeknoopt een vormingscursus voor de districts- en vormingsleidsters. De verschillende lessen werden met veel aandacht gevolgd en vooral de laatste dag was het hoogtepunt. Hier spraken n.l. kameraad Nije, hoofd van de Practische Vorming der N.S.B. en de Beauftragte der provincie Utrecht, Müller Reinert. De dag werd besloten met een kameraadschapsavond.

Op Zaterdag 4 Herfstmaand werd de thuisreis weer aanvaard en voor allen was het een „tot ziens" en „tot het volgende jaar", met een hart vol dankbaarheid voor het genotene in deze prachtige landstreek en voor het geestelijk voedsel, dat men had meegekregen om het in de districten te benutten en uit te dragen.

Moge het der N.S.V.O. gegeven zijn nog vele jaren van dit vormingshuis gebruik te maken, het vormingshuis, dat den laatsten avond ten doop gehouden werd en den naam kreeg van *Hagal.*

GEKA

ARNHEM *maakt een uitstapje naar het Boschbad.*
Om de Donderdagmiddag-bijeenkomsten te besluiten zouden wij een uitstapje maken naar ons mooie Boschbad.

Daar ook de buitengroepen zouden komen, en deze al vroeg van huis moesten, om des avonds terug te zijn, was het probleem, wat we ze te eten zouden geven, daar twee broodmaaltijden meenemen voor hen te bezwaarlijk zou zijn. Aangezien het warm weer was werd besloten een flinke portie aardappelsla te maken. Verschillende kameraadskes zouden voor de diverse benoodigdheden zorgen en toen wij dan ook 's morgens op het kringhuis kwamen om alles klaar te maken, werden de goede gaven, in den vorm van aardappelen, sla, tomaten, komkommers, enz., binnengebracht. Nu was het weldra een drukte van belang. De mannelijke bezoekers kwamen allen even in de keuken, waar het zoo lekker rook, kijken en later even proeven. Natuurlijk proefden we zelf ook zoo nu en dan eens. Soms moest er wat zout bij, dan weer wat azijn, tot het eindelijk niet beter worden kon.

Inmiddels was boven de tafel gedekt met onze eigen lakens en ons geleend servies, en toen de gasten kwamen, was het een vroolijk gezicht, die tafel, met bloemen versierd en de schalen met de vroolijk gekleurde sla. Het bleek een echte verrassing te zijn voor de kameraadskes, die warm aankwamen en dachten een warmen maaltijd te krijgen en nu zooiets verfrisschends vonden. Er werd dan ook een goed gebruik van gemaakt, en van den weeromstuit werd ook het busje voor „Hulp en Bijstand", dat de ronde deed, goed bedacht. Ook de loten voor Winterhulp vonden gretig aftrek. Na den afwasch, waarbij het heel vroolijk toeging, duurde het niet lang, of de gereserveerde bus kwam voor. Onder het zingen van onze liederen kwamen we, na een mooien rit door de prachtige lanen van „Berg en Bosch", bij het Boschbad, waar een geweldige drukte voor de cassa was van zwem- en kijklustigen. Gelukkig was voor ons alles geregeld, zoodat we spoedig naar binnen konden gaan. Allereerst maakten we een wandeling langs de verschillende bassins, die zoo mooi tusschen de dennen gelegen zijn. Nadat een schaduwrijk plekje gevonden was, gingen de luitjes, die zwemmen wilden, zich verkleeden, terwijl de anderen het drukke strandgewoel bleven gadeslaan. Spoedig waren ook de zwemsters weer buiten en het duurde niet lang, of allen waren in het water, al ging het bij sommigen ook met bibberaties gepaard. 't Was er heerlijk en er werd geplast naar hartelust. Daar de zon later af en toe schuil ging, vonden we het niet zoo erg het water te verlaten en ons weder te kleeden. Na wat geworstel met natte haren waren we toch eindelijk klaar. Eén onzer kameraadskes moest verschillende bezoeksters teleurstellen. Ze werd n.l. voor een badjuffrouw aangezien, stellig door haar witte jurk, maar ze kon tòch niet helpen aan handdoeken, badpakken, enz....

Op het terras vonden we bijna allen weer terug en na ons verfrischt te hebben met een koelen dronk besloot onze kringleidster nog een wandeling naar den vijver, gelegen in het omrasterde „Berg en Bosch" te maken. Het bleek n.l. dat verschillende kameraadskes daar nog nooit geweest waren. Wie lust had, ging mede. De bezoeksters waren opgetogen over het prachtige werk, dat eenige jaren geleden geheel door werkloozen is gemaakt. De mooie vijver met waterval en tunnel, de prachtig aangelegde uitzichtpunten, de wandelwegen, klimmend en dalend en alles omzoomd met bloemen, boomen en struiken. 't Was jammer, dat de tijd ontbrak, om verder te wandelen in dit mooie natuurpark.

Na in het landelijke theehuis de meegebrachte boterhammen genuttigd te hebben, ging een gedeelte te voet naar huis, terwijl de anderen met de bus naar het dorp terug gingen.

Het was een mooi en gezellig besluit geweest en tevens een demonstratie van den prettigen kameraadschapsgeest, die er heerscht.

BREDA. *Verslag van het bezoek der landelijk leidster aan de N.S.V.O.* 15 Sept. was voor de N.S.V.O. een bijzondere dag; ze had nl. het voorrecht de nieuwe Landelijk Leidster, kamske Couzy, dien avond in haar midden te hebben. In de groote zaal van Modern kwam dan ook een 80-tal vrouwen bijeen om met de Landelijk Leidster kennis te maken. Voor deze gelegenheid waren lange tafels in hoefijzervorm opgesteld met wit gedekt en met bloemen en de kleuren der beweging versierd, hetgeen een feestelijke sfeer gaf. Kamske Willems, de Kringleidster, opende de bijeenkomst met een hartelijk woord van welkom aan de Landelijk Leidster, kamske Grüson, de Landelijk Zangleidster en de aanwezige leden der Deutsche Frauenschaft. De Leidster ving haar rede aan met de vrouwen der N.S.V.O. te wijzen op haar taak als Nat. Soc. vrouwen in het Ned. Volk. Moeten de mannen strijdbaar zijn en hard als staal, aldus spreekster, vrouwen is de taak opgelegd het

Foto: Fotodienst N.S.B.



Er moet ook corvée gedaan worden.



Vol aandacht bij de toespraak van de Landelijk Leidster.

Ned. Volk te winnen. Wij moeten als het ware een schakel zijn tusschen beweging en het Ned. Volk. Onze taak is het mede te werken aan allen socialen arbeid, die in dezen tijd wordt verricht. Daardoor moeten wij het Volk als het ware mee stuwen in de richting die wij gaan. Wij moeten, naar het woord van den Leider, de locomotief zijn, die de wagens (het Ned. Volk) trekt.
Spreekster bracht ook naar voren de samenwerking die bestaat tusschen N.S.V.O., Jeugdstorm, Ned. Volksdienst, Arbeidsdienst, Arbeidsfront en Landstand enz., opdat door die in wezen zoo verschillende groepen één groote lijn zal loopen.
Spreekster behandelde daarna het thema: de Vrouw als Moeder en behoedster van het ras. Natuurlijk zei spreekster, trouwt niet iedere vrouw en is ook ieder huwelijk niet met kinderen gezegend. Juist deze vrouwen zijn het echter, die vaak een leidende taak op zich kunnen nemen en zoo ten algemeenen nutte kunnen werken. Nadat kamske Willems de Leidster voor haar boeiende rede had dank gezegd, werden de functionarissen en werksters aan de Leidster voorgesteld. Na afloop hiervan werd koffie rondgediend.
Kamske Gruzon de Land. Zangleidster studeerde hierna de vrouwen met veel succes een nieuw lied in, waarna allen tot slot het Vrouwenlied zongen. Kamske Willems de bijeenkomst sluitende kreeg van Kamske Couzy de toezegging, dat het niet bij dit eerste bezoek zou blijven. Zoo gingen allen huiswaarts gesterkt tot nieuwen strijd, door het woord van hun sympathieke Leidster.

TH. M.-v. G.
Kring-propagandiste

GELDERLAND. *Districtsdag.* Op Donderdag 9 September kwamen de N.S.V.O.-sters van District V, Gelderland, in Arnhem samen. Om ongeveer 11 uur waren zoowat 500 vrouwen bijeen in Musis Sacrum, waar onder deskundige leiding een rondleiding plaats vond op de tentoonstelling „Herlevend Nederland". Kring Apeldoorn moest al zeer vroeg op pad. Om 9 uur waren ze al in Gelre's hoofdstad aanwezig. Zij bezochten van té voren in het Openlucht-museum de tentoonstelling van Hil Bottema. Om half één begon de éénpansmaaltijd in Tivoli. Het was een fleurig gezicht, al die vrouwen, geschaard om de hoefijzervormige tafel, en het voorgezette smaakte verrukkelijk en inwendig gesterkt vertrokken ze naar Musis. Kam.ske Japing, de Districtsleidster, opende met een hartelijk woord. Daarna sprak kam.ske Chardon over „Godsvertrouwen". Onder groote stilte luisterde men naar haar bezielende rede. Kam.-ske Grüson liet onze vrouwen nu zingen. Ieder deed z'n best, de een zong uit volle borst, de ander schuchter, maar we kregen den indruk, dat de zang in het District Gelderland nog wel eens een extra beurt mag hebben.
De Groep Winterswijk had zich intusschen klaar gemaakt en voerde op het Velperplein in oud costuum volksdansen uit, begeleid door leutige harmonicamuziek. Vroolijk klonken de tonen en stemmen en vele buitenstaanders schaarden zich achter onze rijen. De laatste echter met strakke gezichten, die afstaken bij de opgeruimde van onze kameraadskes.
Binnengekomen voerde de Districtsleider kameraad Borggreven het woord. Onze vrouwen hadden wat opkomst betreft de W.A. beschaamd gemaakt. Tot slot sprak kam.ske Pattist over „Levenshouding", een rede, die aansloot bij die van kam.ske Chardon.
Al deze zakelijke en vroolijke gebeurtenissen werden onderbroken door zeer mooi gezegde gedichten door Dika Lepping, onuitgegeven gedichten gemaakt door een frontsoldaat. Hierna herdachten we plechtig met haar de gevallen strijders.
Alles tezamen een prachtige dag, die de kameraadschap gesterkt heeft en een mooie propaganda naar buiten was.

GORREDIJK. *Cursus beëindigd.* N.S.V.O. Groep Gorredijk heeft zich gedurende drie maanden bezig gehouden met een naai- en verstelcursus. Bij de laatste les kon de Cursusleidster, Tine Molenaar, ons mededeelen, dat zij met genoegen ons les had gegeven en wij waren onzerzijds uitstekend tevreden over haar leiding en tactvol optreden.
Wij hebben ons kunnen bekwamen in maatnemen, knippen, verstellen en keeren van kleeding en verschillende andere bezigheden.
Wij hebben van kameraadske Tine Molenaar afscheid genomen, maar met den wensch, dat zij spoedig terug mag komen met cursussen, waarvan zij ook als Leidster optreedt.

Groepsleidster Gorredijk,
M. W. de Boer—v. d. Heide

DEN HAAG. *Uitstapje van kring Zuiderpark op 2 Sept. '43.* Half negen verzamelden wij met 43 kamskes voor het station. Hollandsche spoor, om een dagje naar Rotterdam te gaan om Blijdorp en de Maastunnel te bezichtigen.
Op het perron in Rotterdam werden wij begroet door kam.ske Post—De Jonge, kringleidster kring Centrum.
Het eerst hebben wij de Maastunnel bezocht en dat schitterende stuk werk had ieders bewondering. Vandaar zijn wij door Rotterdam gewandeld naar het N.S.V.O.huis. Daar zijn wij zeer hartelijk ontvangen door verschillende kam.skes. De tafel was gedekt met servetjes en bloemen, wat een heel gezelligen indruk maakte. Daar hebben wij de boterham gebruikt en wij kregen allen een kopje koffie er bij. Nu dat viel in den smaak, want de koffie was overheerlijk. Nu hadden *wij* voor de kam.skes een verrassing, Wij hadden uit Den Haag peren meegebracht en elkeen kreeg er 2, ook de kam.skes die ons bedienden.
De kam.skes hadden voor dat fruit betaald, dat was bij het reisgeld inbegrepen, doch de kam. die het geleverd had wilde geen betaling aannemen. Nu stelde ondergeteekende aan de kam.skes voor, dat geld aan Frontzorg over te maken, wat met een krachtig Hou-Zee! werd begroet. Na tafel heeft ondergeteekende het woord genomen en vooral kam.ske Post, onze gastvrouw, hartelijk bedankt voor de prettige ontvangst en goede zorgen.
Na eerst ons mooie vrouwenlied gezongen te hebben verlieten wij het N.S.V.O.huis met de overtuiging, dat er een sterke kameraadschappelijke band was gelegd tusschen Rotterdam en Den Haag. Van het N.S.V.O.huis zijn wij gegaan naar den Dierentuin Blijdorp. Het is daar in één woord schitterend en de kam.skes hebben daarvan volop genoten.
Tegen 6 uur ving de terugreis aan.
Kam.ske Post—De Jonge was nog steeds bij ons en bracht ons naar den trein. Met een hartelijke begroeting en Hou-Zee-geroep vertrok de trein. Het was in één woord een heerlijke dag geweest.

HOORN. *Oogstdankfeest.* Het leek ons toe, dat we niet beter doen konden, dan gezamenlijk een kijkje gaan nemen in den bekenden Bongerd en omgeving. Veel kameraadskes uit Hoorn hebben een prettigen dag gemist door niet mee te gaan. Juist zoo'n dag verhoogt de kameraadschap zoo, nu er in dezen overdrukken tijd zoo weinig gelegenheid is, elkaar eens te spreken.
Uit de omstreken was de opkomst gelukkig beter en gezamenlijk zijn we van het Stationsplein in de richting van Blokker gewandeld.
Zoo met elkaar waren we er voor we het wisten en kregen meteen gelegenheid bij een kameraad wat van de prachtige pruimen te proeven, die we hier en daar al hadden bewonderd.
Minder attent was het van een maréchaussée juist dezen dag onze persoonsbewijzen te willen zien.
Na den koffiemaaltijd in het gezellig ingerichte café van kam. De Geus, gingen we naar het eigenlijke doel van onzen tocht, n.l. een groote druivenkweekerij. Daar hebben we werkelijk onze oogen uitgekeken: in de kassen de ontelbare donkere trossen en daarbuiten de vruchtboomen beladen met peren en pruimen! De kweeker vertelde allerlei aardige bijzonderheden en het ontbrak hem niet aan belangstelling. De heele Bongerd was een lust om te zien. Een bloeiende Bongerd is mooi, maar een Bongerd met de zwaar neerhangende takken met rijpe vruchten is ook prachtig.
Na een kopje thee wandelden we weer terug, en ik denk niet dat iemand van ons er iets op tegen zal hebben om ieder jaar zoo'n dankatocht voor den oogst mee te maken.

HEERLEN *bezocht Maastricht.* In Augustus j.l. maakten verschillende leden der N.S.V.O.groep I Heerlen een uitstapje naar Maastricht.
Des morgens werd vertrokken met den trein van 9.18 en na aankomst in Maastricht stond als eerste attractie de bezichtiging van het oude Stadhuis, met haar zeer vele bezienswaardigheden, op het programma.
Daarna werd een bezoek gebracht aan het „Gouvernement" (zetel van den Commissaris der Provincie Limburg, Graaf de Marchant et d'Ansembourg), waar het gezelschap door kameraad Dr. Schrijer werd rondgeleid. Hierna volgde een gezellig samenzijn in het Germanenhuis op het Vrijthof, waar een heerlijke soep en naderhand een koude schotel werd genuttigd, aangeboden door kameraad Quaedvlieg, die inmiddels naar het front vertrokken is en wien wij het beste toewenschen.
's Middags om half drie werd gezamenlijk naar de „Kazematten" getogen, die dateeren uit den tijd der Fransche Revolutie en op het oogenblik dienst doen als schuilplaats bij alarm. Deze kazematten trokken ons aller aandacht. Zij bieden oogenblikkelijk plaats aan 30.000 personen.
Als laatste stond op het programma een wandeling naar den St. Pietersberg (Fort Willem), waar volop genoten werd van het prachtige uitzicht op de Maas-Vallei en Maastricht.
Het was een echt gezellige dag voor de leden der N.S.V.O. en zij, die thuis bleven, zullen misschien wanneer zij dit berichtje lezen spijt hebben, niet mede gegaan te zijn.

De Groepsadministratrice
van Groep I

LEIDEN. *Cursus handenarbeid.* Op 15 September j.l. werd te Leiden de eerste cursus „Handenarbeid", uitgaande van de Afdeeling V, Moederdienst, geopend. Het ligt in de bedoeling, dat in de toekomst meer van dergelijke leergangen zullen worden georganiseerd, o.a. die van naaien, knippen en verstellen, en van koken van ziekenverpleging in huis, enz. Deze cursussen zijn niet alleen bestemd voor Nationaal-Socialistische vrouwen, doch voor alle Nederlandsche vrouwen.
De tijd van de emancipatie van de vrouw in den zin van het Amerikanisme — dus in de beteekenis van het evenaren van den man — zinkt in het verleden weg. De werkelijke verheffing der vrouw ligt in den terugkeer tot haar oorspronkelijke roeping. n.l. de hoedster der Sibbe te zijn. De Nederlandsche vrouw zal de plaats moeten innemen, welke haar krachtens haar natuurlijken aanleg toekomt. Daarom verheugt Leiden zich zoo op dezen eersten cursus „Handenarbeid", wijl deze leergang de eerste stap op den goeden weg naar ons doel is.

J. M. LAMAN—VAN DER LINDEN

SCHAGEN. *Herdenking.* Het was 8 Sept. 2 jaar geleden dat hier de N.S.V.O. werd opgericht. Na al het werk, dat de kameraadskes in die afgeloopen 2 jaren hebben kunnen en mogen doen was er reden om dezen dag niet ongemerkt voorbij te laten gaan.
Als gasten waren de kam.skes Metus en Grüson in ons midden. Laatstgenoemde heeft ons laten zingen, dat het een lust was. Men hoorde mompelen: „hadden we elke week maar zoo'n zangmiddag." Maar ja, dat is nu in dezen tijd niet mogelijk, dus wachten wij rustig af tot de tijden en het vervoer gemakkelijker zullen zijn.
Daarna sprak kma.ske Metus over haar werk „Moederdienst", wel een belangrijk deel der N.S.V.O. De Moederdienst toch heeft tot taak de ontwikkeling der jonge vrouwen en meisjes op het terrein van het geheele gezinsleven en de huishoudkunde, op hooger peil te brengen. De bittere ontgoocheling die er vaak is ontstaan, in menig huisgezin, als er geen voldoende vooropleiding was geweest voor de jonge vrouw, gaf dikwijls aanleiding tot een verwijdering in het huwelijk en gaf ook tot ongewenschte toestanden aanleiding als er een kind geboren moest worden. Zooiets mag niet meer voorkomen.
Na deze leerzame les werd er gepauzeerd, daarna door de kam.skes uit den Helder een verloting voor Frontzorg gehouden, die *f* 18,82 in de lade bracht. Nu wachtte ons nog een verrassing van „Trien Buur", die even kwam schuilen voor den regen en ons zooveel had te vertellen van hoe zij „Arie en d'r 9 jongens" kregen had, toen haastig weg moest en haar paraplu vergat mede te nemen, maar dat kwam toch ook nog terecht.
Wij hopen een volgenden keer kam.ske Breebaart—Groot weer op de planken te zien, dan kun je nog eens echt lachen.
Nog wat zang, een collecte voor de jongens aan het front en toen was het weer sluiten.
De kringleidster dankte ons voor de medewerking en zoo gingen allen na een prettigen middag weer huis toe.

A. LP.—Kr.

WASSENAAR. *Rapport Werksters-bijeenkomst (Vormings-bijeenkomst) op 21 September 1943.* Om kwart voor drie opende de Kringleidster kam.ske Volkersz onze eerste werksters-bijeenkomst van dit nieuwe seizoen. Na haar kort welkomstwoord hield kams.ke Wildschut, spreekster van de Vorming uit Utrecht, haar boeiende rede over Moed, Beleid en Trouw. Zelf kondigde zij aan dat het niet lang zou zijn, zoodat de kam.skes niet op haar stoelen behoefden te schuiven van verveling. Daar behoeft deze spreekster echter geen oogenblik angst voor te hebben. Zij gaat juist diep genoeg op de dingen in om ieders aandacht gaande te houden en vooral haar uiterst beschaafde en zorgvuldig opgebouwde rede maakt haar tot een interessante spreekster.
Het koor bracht daarna de fleurige noot aan dezen middag met 2 liedjes van Cath. van Rennes.
In de pauze konden we een heerlijk kopje koffie halen en kon iedereen z'n hart ophalen aan een gezellig babbeltje met de kam.skes die men niet dagelijks ontmoet.
Na de pauze opende het koor weer met 2 liedjes van Cath. van Rennes. Inmiddels had kam.ske De Blocq van Scheltinga haar filmtoestel opgesteld en vertoonde zij ons een film van eenige kasteelen aan de Loire en daarna een alleraardigste film over het leven der dieren in een Diergaarde. Tot besluit liet zij ons haar eigen opgenomen film zien van een Hagesprake te Lunteren, tot groot genoegen van vele aanwezigen die daarbij geweest waren en de meeste momenten zich goed herinnerden.
Wij besloten dezen goedgeslaagden middag met het zingen van onze Vrouwenliederen en het 6e couplet van het Wilhelmus.

E. N. NIEUWENHUIZEN VAN WALEN,
Onder-Kringpropagandist

Verantw. redactrice: J. Jansen-Van Balen, Amsterdam — Verantw. voor de advertenties: C. van Schaik, Amsterdam — Uitgave: N.S.V.O., A'dam — Drukker N.V. Drukkerij v/h L. E. Bosch & Zoon, Utrecht — Verschijnt eenmaal per maand — Abonnementsprijs f 2.40 per jaar. Geen verkoop losse No's. — P 1118/5